

Vlaams
Parlement

stuk **872** (2010-2011) – Nr. 21
ingediend op 13 april 2011 (2010-2011)

Hoorzitting

met het oog op het duiden van de problematiek
vanuit het werkveld,
met de Denkgroep Vergeten Jongeren en Cachet

Verslag

namens de Commissie Jeugdzorg
uitgebracht door de dames Marijke Dillen,
Mieke Vogels en Katrien Schryvers

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Else De Wachter.

Vaste leden:

de dames Kathleen Helsen, Vera Jans, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx, mevrouw Gerda Van Steenberge;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borgh;
de heer John Crombez, mevrouw Else De Wachter;
de dames Vera Celis, Danielle Godderis-T'Jonck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de heren Tom Dehaene, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Sabine Poleyn;
de heren Chris Janssens, Erik Tack, Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
de dames Yamila Idrissi, Güler Turan;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

872 (2010-2011) – Nr. 1 t.e.m. 20: Verslagen over hoorzitting

INHOUD

I. Uiteenzetting door de heer Dirk Weyler en de heer Marc Claessens, denkgroep Vergeten Jongeren	4
1. Binnenkanten	4
1.1. Inleiding	4
1.2. Vergeten jongeren, een kleine denkgroep basiswerkers, richt zich op de meest kwetsbare jongeren.....	4
1.3. Hoe handelen met deze jongeren?	5
1.4. Bij extreem bodemloze jongeren werkt dit handelingssysteem contraproductief	6
2. Cijfers, getallen en feiten.....	8
2.1. Dossier K.....	8
2.2. Enkele ideeën	11
2.3. Overgang van minderjarigenwerking naar volwassenenwerking.....	12
2.4. Zorgregie	13
2.5. GES'sers moeten erkenning krijgen.....	14
II. Vragen van de leden	15
III. Uiteenzetting door mevrouw Najila Aloui en mevrouw Saskia Glorieux, Cachet.....	23
Gebruikte afkortingen	31
Bijlagen:	
Bijlage 1: Nota Denkgroep Vergeten Jongeren	33
Bijlage 2: Visietekst en acties Cachet vzw	49

Op voorstel van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid heeft het Vlaams Parlement beslist een themadebat te houden over jeugdzorg. Daartoe werd de Commissie Jeugdzorg opgericht. Deze commissie ad hoc gaat op zoek:

- (1) naar maatschappelijke verklaringen voor de voortdurend stijgende instroom van kinderen en jongeren in de (bijzondere) jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg, en
- (2) naar beleidsvoorstellen op korte, middellange en lange termijn die de voortdurend stijgende instroom moeten tegengaan. Belangrijk daarbij is dat die beleidsvoorstellen niet uitsluitend geïmplementeerd dienen te worden binnen het beleidsdomein Welzijn, maar bijvoorbeeld ook binnen de beleidsdomeinen Jeugd, Sport, Onderwijs of Cultuur.

Op 30 maart 2011 hield de Commissie Jeugdzorg een hoorzitting met het oog op het duiden van de problematiek vanuit het werkveld. Gehoord werden de heer Dirk Weyler en de heer Marc Claessens van de denkgroep Vergeten Jongeren, en mevrouw Najila Aloui en mevrouw Saskia Glorieux van Cachet.

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER DIRK WEYLER EN DE HEER MARC CLAESSENS, DENKGROEP VERGETEN JONGEREN

1. Binnenkanten

1.1. Inleiding

De heer Dirk Weyler: Wat wij vandaag willen presenteren aan de Commissie Jeugdzorg is een andere invalshoek, namelijk een denkoefening die wij de voorbije twee jaar hebben gemaakt en die eigenlijk verschilt van wat gewoonlijk in deze commissie naar voren wordt gebracht. Wij vinden het namelijk belangrijk om een duidelijke toelichting te geven over hoe je met de binnenkanten van gekwetste jongeren in de hulpverlening omgaat. Maar ook met welke binnenkanten het soms in de hulpverlening vastloopt, omdat er geen gepaste oplossingen zijn.

We hebben met verschillende mensen vanuit de praktijk samen gezeten. Vanuit een concreet traject, dossier K, trachten we een verklaring te geven voor het ‘van-het-kastje-naar-de-muursysteem’. Wie wordt naar waar doorverwezen? Vanuit welke logica gebeurt dat? Je krijgt dus allerlei vreemde logica's, die te maken hebben met regelgeving en beleidsbeslissingen waarin men ingebed zit. Wie bijvoorbeeld een beroep wil doen op een bepaalde zorgvorm, kan geen beroep doen op een andere, omdat onze regelgeving dat nu eenmaal niet toelaat.

Het is uiteraard veel gemakkelijker om een positief verhaal te geven over een traject bij jongeren in moeilijkheden uit de middenklasse en uit die groepen van de samenleving die het geluk hebben om over meer kansen te beschikken, dan bij die groepen waar de kansen binnen het gezin bijna onbestaande zijn. We vinden het als denkgroep daarom belangrijk om deze soms vergeten groep jongeren te verdedigen.

Momenteel zijn er binnen het historisch gegroeid aanbod en verwijzingsbeleid, groepen en jongeren waarmee men het moeilijk heeft binnen het bestaande aanbod. De categorieën die dan vaak naar boven komen, zijn zwakbegaafde minderjarigen met ernstige psychiatrische problemen die door de diverse sectoren alsmat worden weggeduwd, zeker als deze jongeren tevens delinquent gedrag vertonen.

1.2. *Vergeten jongeren, een kleine denkgroep basiswerkers, richt zich op de meest kwetsbare jongeren*

Onze denkgroep Vergeten Jongeren richt zich op de meest kwetsbare jongeren. Jongeren die waarschijnlijk altijd begeleiding nodig zullen hebben, ook als ze volwassen zijn, namelijk verwaarloosde en misbruikte jonge mensen die het enorm moeilijk hebben met psychi-

sche processen die te maken hebben met zaken als kennis, geheugen, probleemoplossing en informatieverwerking. Bij kinderen en jongeren met emotionele stoornissen, weleens gepaard gaand met een lichte mentale handicap, is de omringende wereld minder doorzichtig en toegankelijk. Zij nemen niet alleen minder, maar ook minder nauwkeurig waar. Het betreft meestal jongeren met een beperkte sociale redzaamheid en bijkomende problematiek, zoals gedragsproblemen, psychiatrische problemen, ADHD en autismespectrumstoornissen.

1.3. *Hoe handelen met deze jongeren?*

Ik zal eerst vertellen hoe we met deze jongeren werken om dan te zeggen met welke jongeren we niet zo kunnen werken. De jongeren die in de orthopedagogische centra binnenkomen, proberen we terug basisveiligheid te geven met waarden en normen, regels en regelmaat. Als tweede stap proberen we te werken aan een positief zelfbeeld en eigenwaarde: terug bindingen maken met zichzelf, de andere en zich opnieuw maatschappelijk betekenisvol voelen. Ze moeten zich gewaardeerd voelen. Deze jongeren missen het gevoel dat ze deel uit maken van een groter levensverhaal en dat ze er verantwoordelijkheid voor dragen.

Ik geef een voorbeeld. We gebruiken het systeem van verbondenheid van Anouk Depuydt die ook in onze denkgroep zit. We blijven stilstaan bij de binnenkant, in onderlinge relatie met de ruimere omgeving. Bijvoorbeeld jongeren die samen met hun opvoeder tot leefgroepafspraken zijn gekomen, respecteren die beter dan jongeren die deze afspraken – hoe zinvol ze ook zijn – simpelweg voorgeschoteld kregen. Als je jongeren laat meedenken, dan zullen ze zich meer gemotiveerd aan de gemaakte afspraken houden. Als je hen laat participeren bij de herinrichting van de leefgroep bijvoorbeeld, dan zullen ze meer respect hebben voor hun omgeving. Op die manier proberen wij die gasten opnieuw waarden te geven en te betrekken.

Als ze zich goed voelen, kan pas gewerkt worden aan kwetsuren. De jongeren hebben ingrijpende dingen meegemaakt. Ik geef een voorbeeld. Een man vindt dat zijn vrouw hem niet voldoende seksueel bevredigt. Hij verplicht haar om naakt toe te kijken hoe de zoon hem oraal bevredigt. Als de zoon weigert, wordt een brandende aansteker onder zijn piemel gehouden. Die gasten moeten zulke zaken verwerken. Maar als zij die basisveiligheid niet voelen en geen positief zelfbeeld hebben, kunnen zij nooit aan die verwerking beginnen.

Parallel met die verwerking werken wij aan groeien, loskomen, relatievorming, wederkerigheid, omgaan met vrijheden, leren omgaan met participatie, verantwoordelijkheid nemen, probleem- en conflictoplossend te werk gaan, integreren, sociale omgang enzovoort.

Veel ouders projecteren hun persoonlijkheidskenmerken zoals seksueel misbruik op hun kinderen, waarbij het kind in de interactie zodanig wordt beïnvloed dat het zich steeds meer conform de projectie van zijn ouders gaat gedragen. Zo bestaat het gevaar dat het slachtoffer weer dader wordt. Wij hechten daarom veel belang aan relatievorming als een heel belangrijk deelaspect, zodat jongeren op een gezonde manier leren omgaan met vriendschap en seksualiteit.

Het gaat over een contextuele methode waarbij iedereen die geraakt is, betrokken wordt en op zijn verantwoordelijkheid wordt aangesproken, waar bindingen en verbindingen weer worden aangetrokken en hersteld. Het gaat vooral om een vormingsproces en niet in de eerste plaats om de klassieke conditioneringhulpverlening: men leert luisteren naar elkaar, spreken en samen beslissen. Het is een beweging van binnen naar buiten, er is een agogisch mediërende communicatie, ontwikkelingsgericht. In alledaagse situaties werken we bemiddelend en begeleidend.

Ten slotte worden deze jongeren voorbereid voor de volwassenenwerking. Vanuit een intensieve coaching in de minderjarigenwerking moet duidelijk worden welke woonvorm het meest geschikt is voor deze jongvolwassenen. Hier missen we extra personeel, bijvoorbeeld voor de coaching. Proefondervindelijk moet de cliënt ervaren welke woonvorm hij aankan en welke zijn groeikansen hieromtrent zijn. Er wordt onvoldoende aandacht besteed aan de verwerkingsprocessen. Jongeren worden rond hun achttiende geconfronteerd met hun beperktheden en willen dit nauwelijks aanvaarden. Hier is een intensieve, ondersteunende begeleiding noodzakelijk, zodat de jongere minder het gevaar loopt om de begeleiding stop te zetten.

Je mag ook niet vergeten dat deze jongeren met kalenderleeftijd 18 sociaal en verstandelijk functioneren als jongeren van 10 tot 14 jaar. Met andere woorden hun ik, hun puberteit, valt samen met hun volwassen worden. Het is daarom belangrijk dat deze overgangsfase extra wordt begeleid. Zonder deze extra ondersteuning verliezen deze jongeren zich in onrealistische fantasieën en begrijpen ze niet waarom ze niet op eigen benen kunnen staan. Ze hebben meestal maar 1,5 tot 2 jaar geduld om na hun achttiende nog in een instelling voor minderjarigen te verblijven. Nadien vinden ze dat te kinderachtig en willen ze weg. Dan is het gevaar groot dat ze uit vrijheidsoverwegingen wegvlugten uit de instellingen en in de harde werkelijkheid terechtkomen. Meestal proberen ze hun problemen te verwerken met drugs en alcohol en komen ze in geldproblemen. Prostitutie en diefstal blijven nog over om deze financiële putten op te vullen. Het gaat soms van kwaad naar erger. Deze jongeren hebben blijvende begeleiding nodig. De jongvolwassenen missen een vlotte doorstroming naar beschermd wonen, begeleid wonen en tehuizen voor werkenden.

We hebben contacten met het CAW Metropool. Een aantal van hun medewerkers zit ook in onze denkgroep. Zij ervaren dat cliënten met een licht mentale handicap binnen de diensten van het VAPH niet altijd een beroep kunnen doen op gepaste opvang en begeleiding. Er zijn ellenlange wachtlijsten voor volwassenen.

Deze cliënten hebben naast hun mentale handicap vaak ook een psychiatrische en/of verslavingsproblematiek. Het algemeen welzijnswerk heeft niet voldoende deskundigheid, kennis en middelen in huis om op de hulpvragen van deze groep cliënten een antwoord te kunnen geven. Bovendien moeten heel wat van deze cliënten blijvend ondersteund worden wat een rem zet op de doorstroming binnen de thuislozenzorg. Het gebrek aan voldoende opvangmogelijkheden voor deze groep cliënten wordt extra in de verf gezet als de diensten uit de gehandicaptenzorg deze groep cliënten wegens plaatsgebrek zelf verwijzen naar de hulp- en dienstverlening van het algemeen welzijnswerk.

1.4. Bij extreem bodemloze jongeren werkt dit handelingssysteem contraproductief

Tot nu toe heb ik meegegeven wat wij doen om die gasten basisveiligheid en een positief zelfbeeld te geven en hen te helpen met het verwerken van die kwetsuren en het groeien naar die volwassenheid. In het volgende deel spreek ik over extreem bodemloze jongeren die in de instellingen, zowel de gemeenschapsinstellingen als bij ons, terechtkomen. Bij hen werkt dit handelingssysteem contraproductief.

Die extreem bodemloze kinderen hebben ernstige hechtingsstoornissen. Het gaat niet over kinderen die een enkele traumatische ervaring in hun leven hebben ondergaan, zoals in het voorbeeld dat ik aanhaalde rond de seksualiteit. Die kinderen zijn behandelbaar en hebben betere vooruitzichten. Maar bij die extreem bodemloze kinderen gaat het wel om kinderen die meervoudige traumatische ervaringen overleefd hebben, misschien ook honger hebben geleden, en die gedurende hun eerste jaren aan een voortdurend gebrek aan coherent ouderschap zijn blootgesteld.

Bij seksueel misbruik, zoals ik daarstraks heb vermeld, kun je met de jongeren de problematiek verwerken en kun je de bindingen gedeeltelijk herstellen. Jongeren met extreme

hechtingstoornissen leven in een onvermogen of diepgewortelde angst om hechte relaties aan te gaan. Ze leven in een onvermogen om te groeien. Dit in tegenstelling tot de groep jongeren waar wij mee werken, zij hebben echt wel veel groeikansen. De extreem bodemloze jongeren hebben daarentegen het onvermogen om te groeien.

Bovendien zijn extreem bodemloze jongeren erg jaloers op medebewoners die groeien hoog in het vaandel dragen, met onmogelijke conflicten tot gevolg. De jongere voelt zich beter en veiliger bij oppervlakkige, afstandelijke en gestructureerde relaties. Hij tracht te overleven door de wereld rond zich voortdurend onder controle te houden. Dit uit zich door vernietigingsgedrag tegen groepsleden en begeleiding: fysiek geweld, uitingen van wreedheden ten opzichte van dieren, stelen, vernielen, provocerend seksueel gedrag, weglopen enzovoort. Het kan ook gericht zijn tegen zichzelf, dan is er zelfverwonding of zelfbeschadiging. Niet de behoefte aan seks of pijn is de drijfveer, maar wel de behoefte aan contact, die ze niet op een andere manier kunnen uiten. Het gevolg is dat de kans op ontsporingen groot is. Want een jongere zonder ik kent weinig of geen respect en geen natuurlijk schaamtegevoel en werkt volgens het lustprincipe. Bij ernstige hechtingsstoornissen is verwerking niet mogelijk omdat er geen herkenbare beleving is die je kunt herwerken en bespreken. Verwaarlozing tijdens de eerste levensjaren heb je onbewust beleefd. Dit houdt in dat het jonge kind geen affectieve banden heeft kunnen opbouwen in zijn prille kinderjaren. Je kunt met hem niet samen agogisch groeien, het groeiproces is geblokkeerd, en deblokken is onmogelijk. Jongeren voelen dat er iets fout is, maar kunnen het niet benoemen. Het kind heeft eigenlijk geen plaats in de wereld, waardoor het geen geschiedenis en dus ook geen toekomst heeft. Wat in de eerste levensjaren is gebeurd, is niet concreet benoembaar, ook niet door de hulpverlener. De jongere begrijpt zichzelf niet en wordt een explosief vat van frustraties. Het gegeven en de oorzaken zijn abstract, jongeren en begeleiders kunnen niets concreet duiden. Ze zijn niet behandelbaar en dikwijls onhandelbaar. Enkel medicatie kan het probleem wat verzachten.

Deze jongeren vallen tussen psychiatrie en gehandicaptenzorg. We moeten denken aan een aangepaste opvang. Ze hebben behoefte aan een duidelijke gestructureerde en zeer beschermde omgeving. Bij extreme uitpattingen en woedeaanvallen is een isolatiekamer eventueel noodzakelijk. Deze opvang leunt meer aan bij de psychiatrische hulpverlening.

Deze jongeren horen zeker niet thuis in groeigerichte instellingen. Dat maakt hen nog onzekerder, kwetsbaarder en opstandiger. Bovendien is het onverantwoord om isolatiekamers in te richten in instellingen die op groei gericht zijn: ze vormen een onnodige bedreiging. Het legt een enorme druk op de begeleiders en op de jongeren die er wel thuishoren.

Eigenlijk zijn deze extreem bodemloze jongeren slachtoffers omdat er gewoon geen gepaste opvang voor hen bestaat. Het gevaar is reëel dat bij delinquent en/of extreem gedrag de loopbaan van deze jongeren noodgedwongen in de orthopedagogische centra beëindigd wordt omdat zij een gevaar betekenen voor de andere jongeren. Dan worden zij doorverwezen naar Ruiselede, Mol of Beernem. Maar dan is het de vraag of deze settings aangepast zijn om hen op te vangen. Het is duidelijk dat deze ernstig bodemloze jongeren niet onmiddellijk in een gemeenschapsinstelling thuishoren omdat het cliënten zijn die een aangepaste psychiatrische benadering nodig hebben en zodoende een andere verzorging behoeven dan de gemeenschapsinstellingen kunnen bieden.

We hebben dikwijls de indruk dat er muren gebouwd worden rond deze problematiek opdat de mensen niet zouden moeten binnenkijken, opdat we niet zouden moeten worden geconfronteerd met wat we verafschuwen. We scheuren een stuk werkelijkheid af van de samenleving. We proberen een realiteit te ontkennen.

Deze jongeren zijn niet integreerbaar in gewone settings. Ze hebben een menselijke, definitieve aangepaste oplossing nodig: een zeer gestructureerde omgeving die tegen een agressiestootje kan, en een leefgroepsetting met voldoende personeel zodat bij woede-

uitbarstingen dadelijk kan worden ingegrepen ter bescherming van zichzelf en de anderen. Dit is een verantwoorde uitgave, want het gaat over een zeer kleine doelgroep die andere werkvelden verstoort en onveilig maakt. Wij moeten het systeem van ‘het kastje naar de muur’ definitief doorbreken. Op de uitdrukkelijke vraag van minister Vandeuren werd, na het incident in De Zande, gevraagd aan het VAPH zich persoonlijk over die knelpuntdossiers te buigen en een aantal jongeren effectief door te schuiven naar gehandicaptenzorg. De jongeren worden hierdoor een speelbal tussen gemeenschapsinstellingen en gehandicaptenzorg, zonder oog te hebben voor hun werkelijke problemen.

Het leren in onze instellingen buigt zich momenteel terug van het agogisch mediërende model naar een industrieel model, gericht op uniformiteit en op gestructureerd werken. Opvoeders die met dergelijke grote problemen worden geconfronteerd, plooiën zich terug in gezagsrelaties. Het lijkt op een overlevingsstrategie. Wij hebben groepen met vijftien van die jongeren. Daarin moet je je gezagspositie handhaven. Als we te veel van die jongeren in onze leefgroepen krijgen, lukt het ons niet om agogisch mediërend met hen te werken.

We verwijzen weer – het wordt eentonig – naar de ernstige hechtingsstoornissen waarvoor een aangepaste opvang zeer noodzakelijk is. Minister Vandeuren wil de basisvoorziening versterken die dergelijke jongens of meisjes opneemt om een oplossing op maat uit te werken.

Op knelpuntdossiers, meestal met betrekking tot ernstig hechtingssgestoorde jongeren, wordt een budget geplakt dat wij als een aalmoes beschouwen. Met andere woorden: de voorziening die de jongere vrijblijvend opneemt, krijgt onvoldoende middelen om de juiste zorg te kunnen aanbieden. Het is daarom logisch dat hulpverleners niet geneigd zijn om deze zogenaamde multiprobleemjongeren op te nemen.

2. Cijfers, getallen en feiten

2.1. Dossier K

De heer Marc Claessens: Ik sta als maatschappelijk werker iets verder van de situaties die Dirk Weyler elke dag meemaakt. Nu al iets meer dan een jaar volg ik één welbepaald dossier waarin alles steekt wat hier net werd verteld. Ik noemde het dossier ‘dossier K’ maar ik mag van de jongen in kwestie zijn voornaam gebruiken.

Kevin is een jongen die in september 2010 achttien jaar is geworden. Hij heeft alles waarover Dirk Weyler hier heeft verteld. Als klein kind leefde hij in een heel onstabiele thuis-situatie: zijn moeder had wisselende relaties, hij heeft een oudere halfzus en een jongere halfbroer, zijn wettelijke vader overlijdt. Jammer genoeg heeft Kevin tot een jaar geleden geen enkel contact gehad met zijn biologische papa. Jeugdrechters kenden zijn biologische vader niet. Zijn moeder heeft verslavingsproblemen en een psychiatrische problematiek.

Kevin verbleef als klein kind in drie verschillende instellingen van Kind en Gezin. Achtereenvolgens heeft hij in tal van internaten, zowel van bijzondere jeugdzorg als van het toenmalige Vlaams Fonds, en in observatiecentra verbleven. Het gaat om zeven of acht verschillende voorzieningen. Als 15-jarige jongen werd hij lange tijd in een instelling in Buggenhout opgevangen, waar het op een bepaald moment is vastgelopen. Al het krediet bij de begeleiders was opgebruikt. Omdat er geen enkele andere instelling was om hem op te vangen, is hij, zonder dat hij een overval of een ander crimineel feit had gepleegd, in de gemeenschapsinstelling in Mol terechtgekomen. Daar heeft hij een heel jaar gezeten. Gelukkig is hij vanuit Mol een dag per week naar een zorgboerderij kunnen gaan. In Mol heeft men vanalles geprobeerd, waaronder een schoolse mislukking. Uiteindelijk is Kevin lange tijd elke dag vanuit Mol naar Antwerpen-Luchtbal naar school gegaan.

Kevin heeft gedurende zijn jeugd heel weinig contact gehad met zijn mama. Sporadische overnachtingen werden door de jeugdrechter toegestaan. Vanuit Mol is hij bij ons aangemeld, in een orthopedagogisch centrum, een voorziening gesubsidieerd door het VAPH. Toen hij werd aangemeld, ging hij nog naar school. Hij volgde type 2, OV2, elke dag vanuit Mol naar Antwerpen. Hij kon zich dus verbeteren, want vanuit Sint-Job-in-'t-Goor ging het wat gemakkelijker naar Antwerpen-Luchtbal.

Kevin stond op de centrale wachtlijst en werd door de CRZ mee in de gaten gehouden. Op een bepaald moment heeft onze instelling zich geëngageerd. We hadden enkele voorwaarden. We hadden goede afspraken met de gemeenschapsinstelling van Mol en die zijn perfect nageleefd. Toen hij pas bij ons was, is Kevin bijvoorbeeld twee weken op time-out kunnen gaan in Mol. We hadden een goede samenwerking met die mensen.

Toen Kevin goed en wel was opgenomen, stelde de school dat hij nog maar halftijds naar de school mocht komen. Iets later werd duidelijk dat hij daar in het nieuwe schooljaar, in september 2010, niet meer mocht starten. Vanuit onze voorziening hebben we Kevin al gauw aangemeld in De Knoop, een onderdeel van het psychiatrisch centrum Sint-Amedeus, dat ervaring heeft in het werken met jongvolwassenen met een mentale beperking. In februari is hij bij ons aangekomen, van april tot september is hij residentieel opgenomen in De Knoop.

Wij hebben aan De Knoop gevraagd om zijn medicatie te bekijken. In dertig jaar had ik nog nooit voor iemand zoveel medicatie moeten opschrijven als voor Kevin. Die medicatie was ingesteld door Mol, en voorgeschreven door de psychiater in Geel. Ook volgens de psychiaters in Sint-Amedeus had Kevin die hoeveelheid medicatie echt nodig.

We hadden ook gevraagd om na te gaan wat de mogelijkheden waren voor Kevin. Tijdens die observatie in de psychiatrie werd bevestigd dat verder schoollopen weinig zin had. Die jongen was niet bekwaam om naar school te gaan. Hij had geen enkele interesse. We hebben dat advies ingewilligd. We hebben dan ook niet meer gezocht naar een nieuwe school. Lotgenoten van Kevin zijn soms uit onze instelling moeten vertrekken, omdat we geen enkele school in de omgeving vonden waar ze terecht konden.

Dertig jaar geleden, in de tijd van de Broeders, gingen de kinderen naar de school van ons eigen instituut. Vanuit Sint-Job-in-'t-Goor zijn vier, vijf scholen bereikbaar. Voor sommige 14-jarige lotgenoten van Kevin vinden we geen enkele school die bereid is om, dikwijls halfweg een schooljaar, zo'n pupil op te nemen. Dat zijn echte hindernissen.

Enkele dagen na zijn achttiende verjaardag is Kevin terug in onze leefgroep terechtgekomen. We hebben met Sint-Amedeus de afspraak kunnen maken dat hij voor bepaalde duur vanuit het internaat, de minderjarigenwerking, verder naar het daghospitaal van de psychiatrie kon blijven gaan. En dan begint natuurlijk het verhaal dat Dirk Weyler ook al verkondigde: dan komt men deze jongen tegen in een leefgroep die eigenlijk niet is aangepast aan de noden en vragen van zo'n jongen.

Als maatschappelijk werker heb ik het dan nog heel gemakkelijk, in die zin dat je een aantal zaken gewoon kunt aanvragen. Ik heb vrij snel een voorlopige bewindvoerder kunnen aanvragen voor die jongen. Dat is een vrij gemakkelijke procedure. Vreemd genoeg was er voor deze jongen nog nooit verhoogd kindergeld aangevraagd. Wij hebben dat ook vrij snel kunnen aanvragen. Vorige week ben ik daarvoor met Kevin naar een controledokter geweest. De dokter vroeg naar het schoolse verloop van die jongen, welke opleidingsvormen en welk type onderwijs hij heeft gevolgd. Ik vraag intussen al meer dan een week aan het CLB om daar een correcte samenvatting van te geven, maar ik zit daar nog op te wachten. Ik kan dat zelf wel ongeveer afleiden uit de verschillende verslagen, maar hier en daar zijn er hiaten. Die jongen is nog maar net 18 jaar en eigenlijk is het al een probleem om zijn schoolse verleden te reconstrueren.

Kevin is dus bij ons aangekomen. Wij hebben een leefloon aangevraagd, wat vrij vanzelfsprekend was en vrij snel in orde is gekomen. Maar dan gebeuren er natuurlijk dingen in de leefgroep. In de kerstvakantie zijn de meeste andere jongeren met vakantie. Twee derde van de entiteit waar Kevin verblijft, vertrekt op kerstavond met de schoolbus naar huis. Kevin en nog een aantal anderen die niet naar huis kunnen, moeten in de instelling blijven. Die andere jongens, die allemaal nog naar school gaan, hebben dan echt vakantie. De afspraak met Kevin was – en dat was begeleidingsmatig ook wel zinvol – dat hij ook tijdens de vakantie naar het daghospitaal bleef gaan. Binnen de kortste keren ervaart hij dat compleet verkeerd en vindt hij dat niet serieus, omdat die andere jongens echt vakantie hebben terwijl hij vroeg moet opstaan en naar het daghospitaal moet. Op een gegeven moment is het hem allemaal wat veel geworden. Rond de eindejaarsfeesten is hij een paar dagen gaan lopen. Na vier of vijf dagen is Kevin dan binnengebracht door twee medewerkers van Sant'Egidio, een vereniging die werkt met mensen die dakloos zijn.

De problemen bij Kevin waren zich aan het opstapelen. Op 21 januari begon het echt gevaarlijk te worden: Kevin liep met messen rond in een leefruimte waar nog 45 andere jongeren rondliepen, van 7 tot 21 jaar. Hij was niet meer aanspreekbaar. Wij overwogen dan ook om hem opnieuw aan te melden voor een residentiële opvang in de psychiatrie. In De Knoop, waar hij bekend was en waar hij tot dan toe naar het daghospitaal ging, was dat op dat moment niet mogelijk. Gelukkig hebben wij ook nog een samenwerking met andere psychiatrieën en is hij via de spoedopname van het PC Bethanië in Zoersel opnieuw opgenomen. Van daaruit is hij dan, vier dagen later, weer naar De Knoop georiënteerd.

We hebben Kevin opnieuw aangemeld op de CRZ, maar dan als volwassene, want hij was achttien. De aanvraag bij het VAPH was gelukkig gebeurd toen hij nog naar school ging. Het CLB was daar direct in mee, en wij hadden nog voor zijn achttiende verjaardag een beslissing van het VAPH dat hij mocht gaan wonen in een tehuis voor niet-werkenden. Dat ligt dus in de schuif, maar we kunnen er op dit moment niets mee doen.

We hebben dan geprobeerd om Kevin binnen het CRZ het statuut van een knelpunt dossier te laten krijgen. Jammer genoeg kregen we na twee weken wachten van de prioriteitencommissie het antwoord dat het geen prioriteit was: Kevin kan nog tot 21 jaar bij ons in de voorziening blijven, hij heeft een dak boven zijn hoofd enzovoort. Als hij op straat wil gaan wonen, kiest hij daar zelf voor, begrijp ik daar dan uit.

Uiteindelijk is Kevin dan opnieuw een tijdje residentieel opgevangen in De Knoop. Op dit eigenste moment bevindt hij zich daar nog. Hij is echt niet graag in de psychiatrie. Hij krijgt daar geen aanbod van activiteiten en hij verveelt zich daar. Gelukkig kan hij sinds een maand vanuit De Knoop twee dagen per week naar een zorgboerderij in Brecht. Het valt goed mee dat we die bij ons in de regio hebben kunnen zoeken, want het perspectief is op dit moment nog altijd dat Kevin na zijn residentiële opname in De Knoop teruggaat naar de leefgroep.

Er is op dit moment dus al één lichtpuntje, namelijk dat hij twee dagen per week van 10 tot 15 uur naar een zorgboerderij kan, bij een kippenboer. Dat is ideaal voor een jongen als Kevin. Jongens als Kevin zouden veel meer onvoorwaardelijke begeleiding moeten krijgen. Zoals ik het heb mogen ervaren bij die zorgboer, was dat prachtig. We hebben daar geen verslaggeving moeten geven. Dat was onvoorwaardelijk. Die boer moest enkel weten hoe oud die jongen was en wat zijn interesses waren. Het Steunpunt Groene Zorg heeft daar heel goed in bemiddeld. Blijkbaar klikt het tussen de boer en Kevin. Dat is ideaal. Hij moet daar niet aan criteria voldoen. Onvoorwaardelijk heeft hij er een kans gekregen. Na anderhalve maand blijkt dat hij die kansen voor 200 procent waarmaakt. Dat staat in tegenstelling met voorwaarden hier en procedures daar die wij als voorzieningen zelf stellen. Die zorgboerderij lijkt mij eigenlijk te mooi om waar te zijn, maar op dit ogenblik is het nog altijd waar.

De vraag is welk toekomstperspectief deze jongen heeft. Welk soort opvang, liefst structurele, zal hij krijgen? Zelf vindt hij het niet erg om vier of vijf dagen in een kartonnen doos, in een bushokje te slapen of trein op trein af te springen. Op dit moment stelt deze jongen zich nog begeleidbaar op, maar als hij echt aan zijn lot wordt overgelaten, zal hij ambtelijk geschrapt worden en zal het van kwaad naar erger gaan. Hij zal mogelijk criminele dingen doen, wat hij tot nu toe nog altijd niet heeft gedaan.

Hulpverleners en veldwerkers worden hier radeloos van, vooral van boodschappen van bijvoorbeeld de prioriteitencommissie die zegt: trek uw plan. We weten dat we moeten roeien met de riemen die we hebben, maar zo een antwoord is onrecht, het is om radeloos van te worden. De geschiedenis van Kevin dreigt zich immers te herhalen. Hij heeft al drie jaar op de wachtlijst van de minderjarigen gestaan. Het pijnlijke is dat, als je maar lang genoeg op een wachtlijst van minderjarigen staat, dat probleem zich vanzelf oplost wanneer je 18 wordt. Dan denken dat je ervan af bent, is fout. Kevin is 18 jaar geworden. Het pijnlijke is dat hij nu is aangemeld op de CRZ van de volwassenenwerking en opnieuw onderaan het rijtje moet beginnen. Als veldwerker ervaar ik dat als onrecht. Zorg op maat blijkt nog altijd een utopie te zijn want iedereen weet van een jongen met wie er geen ongelukken gebeuren, dat die op een bepaald moment 18 wordt, en dan zou men naadloos moeten kunnen aansluiten bij de volwassenen. Je ziet die verjaardag immers al jaren op voorhand aankomen.

Steeds maar wachtlijsten, aanmeldingen, intakegesprekken en allerlei procedures, daarin kan in de eerste plaats deze jongen niet volgen en ook heel zijn omgeving wordt daar radeloos van. Het radeloze zit ook in het feit dat wij naast dossier K, ook nog een dossier M, N, O enzovoort hebben. Het is zeker niet de bedoeling om voor Kevin een voorkeurbehandeling te vragen maar om u het inzicht bij te brengen dat er nog kinderen zijn met een licht of matig mentale beperking die een hechtingsstoornis hebben, al is dat maar een fractie van onze doelgroep, en dat is de zwaarste doelgroep die niet van de wachtlijsten af geraakt en voor wie geen enkele instelling haar vinger in de lucht steekt. Ik heb zestig dossiers. Een kleine helft daarvan is van een tehuis met niet-werkenden en de rest zijn minderjarigen. Vier tot vijf van die zestig dossiers zijn lotgenoten van Kevin.

2.2. Enkele ideeën

We werden gevraagd ideeën te geven over hoe de beleidsmensen daar iets aan kunnen doen. Ik ervaar als maatschappelijk werker dagelijks dat een aantal dingen niet goed geregeld is, zoals de weinig transparante werking van de CRZ, wat vroeger de wachtlijst werd genoemd. Tien tot vijftien jaar geleden had ik het genoeg om daar deel van te mogen uitmaken, nu niet meer. Vroeger was het transparant omdat deelnemers aan de wachtlijsten elkaar bewaakten. Ooit was er een dame al een hele tijd opgenomen op de lijst voor kortopvang. Ze had al lang haar termijn overschreden, maar maand na maand werd haar geval besproken. Toch hoorden we dat er andere mensen tussenglipten. Op een bepaald ogenblik werd de maatschappelijk werker van die voorziening kwaad. Ik ben dan ook de eerste om haar bij te treden, want het was transparant. Er zijn plaatsen te weinig, maar soms gebeuren er dingen die niet zouden mogen gebeuren. Vroeger was het dus transparanter en waren veel mensen van de centrale wachtlijst ook veldwerkers en veel meer betrokken. Nu is er voor onze instelling een instroomcoördinator die als voltijdse job heeft om inkomende vragen te noteren en die jongens eventueel op het einde van de rit, als ze schoolverlater worden, aan te melden bij de CRZ. Heel dikwijls is het dan in de volwassenenwerking.

De problematiek die we schetsen is heel doelgroepgerelateerd. Wij zijn er voor kinderen met een mentale beperking. De deeldoelgroep waarvoor de denkgroep van de heer Weyler staat, kinderen met een hechtingsstoornis, is nog specifieker. Het is opvallend dat jongeren zoals Kevin een klein netwerk hebben. Gelukkig heeft Kevin nu weer contact met zijn biologische vader. Dat zijn vreemde mensen voor elkaar. Die vader heeft ook veel hulp nodig.

Momenteel hebben ze elkaar, en dat is al veel waard. Het knapste is nog dat de vader en zijn vriendin zaken doen waarvoor wij als professionelen met de handen in het haar zitten.

Vroeger kon dit niet. De jeugdrechter heeft de biologische vader nooit gekend. Dat blijkt ook uit de dossiers van andere minderjarigen. De biologische vaders staan in die dossiers in geuren en kleuren beschreven. De jongere mag er echter geen contact mee hebben. Als ze achttien jaar oud zijn, komt dat er toch en blijkt het contact voor de jongeren zelfs zeer betekenisvol.

Deze jongeren hebben geen netwerk en kampen met een mentale handicap. Ze hebben vaak psychiatrische problemen. Op een bepaald ogenblik bereiken ze een scharniermoment, hun achttiende verjaardag. Op dat ogenblik vallen ze in een gat.

Kevin is langs veel voorzieningen gepasseerd. Ze hebben steeds procesmatig gewerkt. Ze hebben getracht een overzicht van zijn problemen te krijgen en hiermee te werken. De begeleiders werken steeds vrij procesmatig met de minderjarigen in de leefgroepen. Er is heel veel structuur. Ze proberen de minderjarigen voor te bereiden op een toekomst die elke dag dichterbij komt. Uitgerekend op het ogenblik dat ze een jongere wat perspectief moeten bieden, valt hij in een gat. Dit gat is mogelijk nog dieper dan elke put waarin hij voordien heeft gezeten.

2.3. *Overgang van minderjarigenwerking naar volwassenenwerking*

Het gebrek aan perspectief voor jongens als Kevin is voor de begeleiders iets om radeloos van te worden. De overgang naar de meerderjarigenwerking of volwassenenwerking verloopt zeker niet naadloos. Onze directeur heeft me verteld dat de overgang van internaten naar nursingtehuizen voor ernstig mentaal gehandicapten wel naadloos is. Dat is mogelijk. Voor de doelgroep waar de heer Weyler mee werkt, is dit in elk geval niet zo.

In onze minderjarigenwerking verblijven minstens tien personen ouder dan 18 jaar en zelfs ouder dan 21 jaar. Ze blijven naar school gaan omdat ze nergens anders terecht kunnen. Er valt voor hen niet altijd werk te vinden. Als maatschappelijk werker vraag ik me af of de tijdelijke toekenning van een ander statuut aan jongeren die toch al worden opgevangen en gesubsidieerd, het VAPH echt zo veel meer zou kosten.

Te veel jongeren en jongvolwassenen verblijven in een minderjarigenwerking. In de loop van de week kunnen we differentiëren. Tijdens de weekends en de vakanties worden de leefgroepen echter geclusterd. Dan zitten 6-jarigen in dezelfde vakantiewerking als 21-jarigen. Sommige betrokkenen werken in een beschutte werkplaats. Kevin is de enige die naar een daghospitaal gaat. Dit is niet ideaal.

We proberen zo procesmatig mogelijk te werken. Op het ogenblik dat de jongeren achttien jaar oud worden, verandert er veel. De jeugdrechter valt weg. Ze stoppen met school. Ze moeten zich inschrijven bij de VDAB. Er moet eventueel een leefloon worden aangevraagd. In bepaalde gevallen wordt een voorlopig bewindvoerder aangesteld. Uitgerekend in die periode hebben ze iemand nodig die ze vertrouwen. Het lijkt me logisch dat de mensen die hen tijdens de adolescentie hebben begeleid, hen ook nadien nog even blijven begeleiden. Op een bepaald moment kunnen ze dan op de juiste manier doorverwijzen.

De heer Dirk Weyler: Het gaat hier in feite om mijn job. Ik ben niet langer een opvoeder in de groep. Ik coach die minderjarigen op hun weg naar de volwassenheid. Het probleem is dat ik hierdoor uit een leefgroep word weggetrokken. Mijn functie bestaat in feite niet. Door die functie in te vullen, zorg ik ervoor dat de leefgroepen nog groter worden. Daar komt het op neer.

Ik heb een aparte leefgroep met vier jongeren die gedeeltelijk zelfstandig mogen leven. Dit biedt ons de mogelijkheid te sorteren en na te gaan waar die jongeren thuishoren. Het

kan dan gaan om begeleid wonen, om beschermd wonen, om een tehuis voor werkenden enzovoort. We moeten dit samen achterhalen.

Er is een grote weerstand. De betrokkenen denken er direct aan alleen te gaan wonen. Door middel van onze mediërende werking en begeleiding leren we hun wat hun beperkingen zijn. Dat verwerkingsproces duurt anderhalf tot twee jaar. Na al die coaching denken ze dat ze naar de volwassenenwerking mogen. Dat blijkt echter onmogelijk te zijn. Er zijn immers ellenlange wachtlijsten. Op dat ogenblik lopen we het gevaar dat ze vertrekken.

Dit is de reden waarom we met de denkgroep Vergeten Jongeren zijn begonnen. Dit is ook het verhaal van Miranda, die uiteindelijk is gestorven. Het heeft nog in Knack gestaan. Mevrouw Vogels heeft toen nog een voorstel van resolutie (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 2015/1) geschreven. Zo is onze denkgroep van start gegaan.

De heer Marc Claessens: De instellingen en de voorzieningen proberen hier organisatorisch een mouw aan te passen. Ze roeien met de riemen die ze hebben. Ze maken mankracht vrij om die jongeren toch nog zo goed mogelijk op pad te helpen. Dat is inderdaad ten koste van de andere werking, daardoor wordt de rest van de leefgroepen groter. Het heeft ook te maken met accommodatie. Gelukkig hebben we in deze situatie een apart leefgroepje kunnen maken, maar ze leven wel onder hetzelfde dak. Dit zal zeker niet alleen het geval zijn in onze voorziening. Medewerkers en directie proberen wel oplossingen aan te bieden, maar meestal ten koste van iets anders en dan zijn er grotere groepen, is er gebrek aan ruimte en dergelijke.

Dit veroorzaakt bij medewerkers en vooral bij opvoeders stress, want ook voor hen is het op den duur uitzichtloos. Ze zitten met een aantal jongeren in de wachtzaal in afwachting van iets beters, maar ze weten niet wanneer, waar en hoe er een einde aan het wachten komt. De jongere, en op den duur ook de begeleiders, worden er zenuwachtig van.

Ik heb zelf een voorstel verzonnen. Als een jongen als Kevin administratief het statuut zou krijgen van iemand uit de volwassenenwerking en hij wordt tijdelijk door de subsidiërende overheid als zodanig erkend en ook iets meer omkaderd, dan kan hij nog een tijdje bij ons blijven. Met het statuut en de huidige regelgeving, zoals we ze nu kennen binnen CRZ voor migratiedossiers, komt zo'n jongen automatisch in plaats van helemaal onderaan, helemaal bovenaan te staan. Ook dat is niet helemaal eerlijk, want er zullen ook mensen nog verdoken thuis zitten in plaats van in een instelling. Voor Kevin zou dit wel een oplossing zijn. Een oplossing bieden aan dossier K, wil natuurlijk zeggen dat dossier L een week, een half jaar of een jaar moet wachten.

De bestaande regelgeving vind ik veel te ingewikkeld. De regelgeving moet veel transparanter en simpeler gemaakt worden. Er moet niet te veel aandacht worden besteed aan erkenningen en dat soort dingen. Als de regelgeving toch in zijn huidige vorm moet blijven bestaan, zou Kevin hiermee al geholpen zijn, want dan zou hij ineens in de top drie staan om naar de volwassenenwerking te kunnen.

2.4. Zorgregie

Ik vind het nog altijd heel straf dat er binnen de CRZ een prioriteitencommissie bestaat die zich God de Vader waant. Zo ervaar ik dat toch, ik ken die mensen niet, ik heb nog niet het voorrecht gehad om daar te gaan spreken zoals ik hier nu kan doen. Ik weet echt niet op basis waarvan ze een beslissing nemen. De gegevens die ik voor de jongen aan onze instroomcoördinator heb moeten doorgeven, waren minimaal en de jongen heeft geen belangenbehartiger in de prioriteitencommissie. Met een minimum aan gegevens oordeelt de commissie dat het niet om een knelpunt dossier gaat en dat de jongen gedoemd is om, of dat nu miserie met zich meebrengt of niet, tot zijn 21 jaar tussen de kleine mannen te blijven zitten. Ik vind dat pijnlijk.

Ook voor begeleiders zou het werken met een migratiedossier een heel ander perspectief bieden, want dan kan Kevin worden voorbereid op iets concreets. Wat nu net heel moeilijk is voor onze mannen zijn zaken zoals ‘ooit’ en ‘later’, want ze leven hier en nu. Als het wat concreter wordt, zou de begeleiding ook een pak simpeler en aangenamer worden, want dan is er een doel en een perspectief. Nu is het ‘doddelen’. Stel dat een jongen wil weten wanneer hij kan terugkomen, maar op dat moment laat zijn psychiatrische toestand dat nog niet toe. Met dergelijke jongeren staan wij te doddelen, want we weten niet wat we tegen hen kunnen zeggen.

De stress die een jongen zoals Kevin teweeg brengt in een leefgroep, maakt het ook extreem zwaar voor de begeleiders die er dagelijks mee moeten omgaan. Als veldwerker ben ik heel bang voor wat ik hoor over zorgindicatie en zorgzwaarte. Ik ken ook de doelgroep nursing vanuit de volwassenenwerking. Ik zie daar dat een aantal zaken echt wel te meten zijn. Een douchebeurt of een badbeurt is meetbaar in tijd en dus weet men exact hoeveel personeel daarvoor nodig is. Van al die verzorgende toestanden kan men bij wijze van spreken tot op de minuut afmeten hoelang ze duren. Zo kan men weten hoelang het duurt voor iemand eten gekregen heeft.

2.5. *GES'sers moeten erkenning krijgen*

Ik vind dat onmenselijk en een heel vies toekomstbeeld, maar voor jongens zoals Kevin, vind ik dat nog erger. De dingen die Kevin tot Kevin maken, die van Kevin een GES'ser maken, die zijn niet te wegen. Als Kevin er al voor de vakantie mee dreigt om te gaan lopen, dan creëert dat een enorme druk op het team begeleiders. Ze leven immers met de schrik dat Kevin inderdaad op een dag zal gaan lopen. Voor hij gaan lopen is, heeft hij heeft zich al twee keer op zijn kamer gebarricadeerd. Er gaan dus allerlei toestanden aan vooraf. Dit zijn momentopnames, want als Kevin in goeden doen is, hebben we er geen last van. Het gaat om periodes. Hoe zullen die worden gewogen? De controle die die jongen op dat moment nodig heeft, is 24 uur op 24. Hij dreigt te gaan lopen, maar komt dan terug. Dat is heel moeilijk met het oog op het gezag dat de opvoeders dagelijks moeten vestigen om voor de rest van de groep te staan, om hun gezicht niet te verliezen. Aan de ene kant kan niet worden goedgekeurd dat Kevin gaan lopen is, want de veertien anderen zouden ook het idee kunnen krijgen om te gaan lopen. Aan de andere kant moeten we blij zijn, want hij is terug. De begeleiders zien hem nog graag, dat is het probleem niet. Ze doen alles wat ze kunnen om die jongen in eer en geweten te begeleiden.

Kevin is een sjacheraar. Hij wil alles ruilen en als dat niet lukt, gaat hij af en toe stelen. In een groep van vijf, zes jongeren is dat gesjacher controleerbaar, al moet dat ook 24 uur op 24 worden volgehouden. In een groep van vijftien, zestien jongeren is dat veel minder doenbaar. De waakzaamheid van de opvoeders is dan nog veel groter. Hoe gaat zoiets ooit worden gemeten? Niet, volgens mij. Dat is de druk en stress die begeleiders met jongeren als Kevin elke dag ervaren. Ik ben bang voor de regeling van zulke situaties.

De vergeten jongeren hebben belangenbehartigers nodig. Jongens als Kevin hebben geen ouders in de raad van bestuur van het VAPH. Die ouders doen dat niet. Die jongeren hebben geen verdedigers die voor hen op tafel gaan kloppen.

Voorzieningen zoals de onze, die een jongen zoals Kevin, een 17-jarige, in huis halen, halen zich een pak werk op de hals. Als we dan ook nog hindernissen ondervinden, is dat een pijnlijke zaak. We worden daar kwaad van. Voor zulke dossiers zouden er faciliteiten moeten bestaan. Ik ben tegen meer regeltjes, maar als er extra faciliteiten komen, moeten er misschien ook nieuwe regels komen. Het is niet eerlijk dat we voor alles moeten gaan pleiten en smeken. Dat is om radeloos van te worden.

Het VAPH kijkt vooral naar mogelijkheden en IQ en dergelijke. Voor een jongen als Kevin is dat pijnlijk, het enige wat echt zou mogen tellen bij hem, is zijn geschiedenis. Zijn IQ

doet niet ter zake. Zijn levensloop alleen al zou moeten maken dat hij niet van voren af aan moet herbeginnen.

Nu hanteren we het principe van de gedeelde zorg. We werken samen met de psychiatrie. Daar wordt hij momenteel opgevangen. Het perspectief is dat hij terugkeert naar het internaat Clara Fey, om nadien weer van bij ons naar het daghospitaal te blijven gaan. Jonge mensen zoals Kevin hebben die gedeelde zorg nodig. We hebben daarvoor veel hindernissen moeten overwinnen. Dat kan niet zoals de zorgboer met enkele telefoontjes en een simpel formulier worden geregeld. De samenwerking met andere instellingen dan die van het VAPH zou eenvoudiger moeten worden.

De samenwerking met de gemeenschapsinstelling van Mol verliep bijzonder goed. Ook daar kwamen de begeleiders tot de conclusie dat Kevin een psychiatrische observatie en opname nodig had. De psychiatrie neemt echter geen jongeren op vanuit de gemeenschapsinstelling van Mol. De jongere moet eerst naar een voorziening, om van daaruit naar een kinderpsychiatrische dienst verwezen te worden of er moet een voorziening zijn, die zich vooraf engageert om na een psychiatrische opname die jongere op te nemen.

Over een paar maanden krijgen we zo een 15-jarige binnen die hopelijk wat gestabiliseerd is en die wij kansen zullen bieden. Gelukkig is hij nog zo jong en kunnen we nog enkele jaren met hem werken. Misschien wordt er voor hem verhoogd kindergeld aangevraagd voor zijn achttiende. Voor Kevin heb ik dat nu aangevraagd omdat hij er recht op heeft. Een derde van de jongen zijn spaarcenten is door de jeugdrechter geplaatst. Dat zou wel een verschil gemaakt hebben voor Kevin, dan had hij een groter startkapitaal gehad. Het verhoogd kindergeld zal later wel goed worden aangewend door de bewindvoerder.

Ik wil er ook op wijzen dat het moeilijk is dat het subsidiestelsel van het VAPH sterk gericht is op aanwezigheden, terwijl jongeren die kansen krijgen om op weekend te gaan of iets te proberen, ook heel wat begeleiding vergen. Heel wat jongeren komen op zondagavond binnen in onze voorziening, omdat ze anders maandagochtend in die buitenscholen niet op tijd op school geraken. Er is op zondagavond dus een overvloed aan jongeren die binnenkomen, terwijl dat voor de voorziening geen aanwezigheidsdag is. Er komt extra personeel, maar ook hier weer moeten we die mensen op andere momenten in de loop van de week uitsparen. Sommige dingen zijn dus echt log en traag. Ik hoop dat dit kan veranderen.

Ik heb nog een aantal cijfers opgenomen in ons document. Ik hoop dat u me daar niet al te veel vragen over stelt. Ik heb die cijfers ook maar doorgekregen. Wat onze voorziening betreft, weet ik het echter wel. Ik heb geprobeerd het te berekenen. Wij hebben een voorziening die voor een aantal kinderen met gedrags- en emotionele stoornissen is erkend, maar er zijn veel meer van dergelijke kinderen in huis. We hebben eigenlijk 77 kinderen waarover het VAPH zelf heeft geoordeeld dat ze gedrags- en emotionele stoornissen hebben. Onze voorziening heeft erkenning voor 53 GES, terwijl we 130 jongeren met een dubbele doelgroep in huis hebben. 77 is het verschil tussen 130 en 53. Voor die 77 hebben we wel personeel, maar enkel personeel alsof het om kinderen met alleen maar een mentale handicap zou gaan.

II. VRAGEN VAN DE LEDEN

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik wil de beide heren hartelijk danken voor hun uiteenzetting. Ik heb de voorbije periode al de gelegenheid gehad om met u te praten. Ook vandaag weer blijkt uw onvoorwaardelijke en onuitputtelijke engagement. Het siert u dat u daarover wilt komen getuigen.

U bekijkt natuurlijk de hulpverlening en de problematiek zoals die vandaag bestaan, en de punten waarop absoluut moet worden bijgestuurd. De voorbije weken en maanden

hebben we hier al een aantal zaken gehoord. Er is de problematiek van de diagnose en het moeten passen in het juiste hokje. Er is de problematiek van de overgang van de 18-jarige jongvolwassenen naar de echte volwassenheid. Vandaag worden 18-jarigen zonder grote problemen thuis nog op heel wat manieren beschermd en ondersteund, omdat ouders dat absoluut nodig vinden, terwijl 18-jarigen die heel kwetsbaar zijn, op die leeftijd plots de deur van de jeugdhulp worden gewezen. Dat is niet helemaal zo: ze kunnen wel iets langer blijven. Toch is er sprake van grote hiaten ter zake. In onze aanbevelingen zullen we daar zeker verder op kunnen ingaan. Ook is er de nood aan zorg op maat en het principe van de gedeelde zorg. Al die zaken blijven me zeker bij. We moeten die mee in overweging nemen.

Onze commissie focust echter op de vraag waarom – als het zo is – in onze maatschappij steeds meer jongeren instromen in de jeugdzorg, en ze dat ook op steeds jongere leeftijd doen. Ik zie enerzijds uw engagement, maar anderzijds lijkt uw betoog me toch niet optimistisch. Eigenlijk stelt u vast dat er een categorie is van extreem bodemloze jongeren voor wie het vandaag niet echt mogelijk is om een normaal leven op te bouwen, die altijd een heel bijzondere ondersteuning zullen moeten hebben, die heel kwetsbaar zijn. Dat zijn jongeren die als baby, in hun prille kinderjaren eigenlijk geen goede ouderlijke zorg hebben gehad. Ze zijn verwaarloosd en misbruikt, wat een zodanige impact heeft gehad op dat kinderleven dat ze het eigenlijk voor altijd met zich meedragen. Als ik dat hoor, bekruipt me de angst: waar zijn er vandaag kinderen waarmee dat aan het gebeuren is? Vandaag zien we dat niet, maar binnen een aantal jaren zal dat aan de oppervlakte komen. Hoe valt dat te herkennen? Hebt u daar ideeën over? Hoe grijpen we daarop in, om idealiter te voorkomen dat die categorie er is of alleszins te voorkomen dat die groep steeds groter wordt? Ik hoor immers van u dat dit zo nefast is en zulke grote problemen met zich meebrengt.

Mevrouw Mieke Vogels: Ook ik dank u uiteraard heel hartelijk voor uw bijdrage.

Is het zo dat het aantal extreem bodemloze jongeren toeneemt? Misschien is dat een eerste vraag waarbij we eens moeten stilstaan. Ik denk dat men dat probleem kan detecteren via bijvoorbeeld Kind en Gezin maar dat er altijd een aantal jongeren door de mazen van het net zullen vallen.

Uit uw uiteenzetting maak ik op dat het over twee groepen gaat. Er is een groep vergeten jongeren met een mentale beperking die op achttien jaar letterlijk op straat komen, die geen sociaal netwerk hebben en die eigenlijk totaal niet verder kunnen. De vraag aan ons is om te zorgen voor een naadloze overgang en voor de nodige begeleiding zodat ze relatief zelfstandig kunnen wonen. Daarnaast is er een groep van jongeren die extreem bodemloos zijn. Men kan zich afvragen of het ooit beter met hen zal gaan. Men moet hen ook niet onderwerpen aan een groeimodel.

Als ik het verhaal van Kevin hoor, denk ik dat we misdadig bezig zijn. In mijn ogen is het een jongen die vooral rust en structuur nodig heeft, bijvoorbeeld op een boerderij, maar hij wordt van de ene instelling naar de andere getransfereerd. Waarom zit Kevin nog altijd in de CRZ en waarom niet in de psychiatrie, waar hij bijvoorbeeld in een beschutte omgeving zou kunnen werken?

Wat men vroeger de kolonie noemde, zou men voor zulke mensen nu moeten hebben. Niet iedereen die in de kolonie verbleef, was bodemloos, maar er waren ook heel veel mensen die structuur nodig hadden omdat ze die niet voor zichzelf konden creëren. Moeten we voor die jongeren niet in een zeer gestructureerde, specifieke opvang voorzien waar ze bijvoorbeeld handenarbeid kunnen doen?

Waarom zit Kevin dus nog in de CRZ? Als die jongen in een tehuis met werkenden terecht komt, komt hij terecht in een groep die nog wil groeien terwijl hij zijn beperkingen heeft.

De heer Dirk Weyler: Dat willen wij net aankaarten. Zo'n opvang bestaat er bijna niet.

Mevrouw Mieke Vogels: Moeten we daar dan niet aan werken?

De heer Dirk Weyler: Ik vind het heel oneerbiedig dat je zulke kinderen met een bodemloos vat vergelijkt. Er zijn kinderen die een heel zwakke bodem hebben, waar je informatie ingiet en die wel groeien maar waar een barst in komt. Voor die kinderen kun je samenwerken met de psychiatrie.

Er zijn ook jongeren die zo gekwetst zijn dat de informatie die je er ingiet, er onderaan terug uitkomt. Het gaat over die jongeren. Die jongeren kun je niet laten groeien. Je kunt alleen afspraken maken en elke keer die afspraken herhalen. Het is een heel individuele aanpak, die niet kan in groei-instellingen. Wij stellen voor om voor die groep jongeren een aparte opvang te zoeken. Ik vind het erg dat jongeren in Nederland aan de ketting hangen, maar het gaat over die jongeren.

Die jongen Brandon zei op een bepaald moment dat hij zich niet veilig voelde en soms wel graag aan die ketting hing omdat hij een gevaar voor de anderen was. Dossier K is nog relatief hanteerbaar. Hij heeft messen en brandbommetjes bij zich. Je moet hem dus goed in het oog houden. Als hij in een rustige setting zou komen waar opvoeders tijd hebben om met hem bezig te zijn en de informatie telkens opnieuw te herhalen zonder een groei-proces te willen, dan zou dat beter voor hem zijn.

Mevrouw Mieke Vogels: Wie zit er tegenwoordig in de prioriteitencommissie? U weet het ook niet?

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik wens de sprekers hartelijk te danken, niet alleen voor hun uiteenzetting, maar ook voor hun dagdagelijkse inzet voor deze jongeren.

Ik moet eerlijk zeggen dat ik bijzonder geraakt ben door wat ik hoor. De samenleving is er niet erg mee bezig. Het gaat om jongeren die uit de boot vallen. Zolang er niet te veel ruchtbaarheid aan wordt gegeven, zijn we er als samenleving niet mee bezig.

U pleit terecht voor belangenbehartigers. Die jongeren hebben een stem nodig en mensen die voor hen opkomen. U zegt zelf dat hun ouders dat niet doen. Hoe ziet u zulke belangenbehartigers concreet?

Mevrouw Vera Celis: Mijnheer Weyler, mijnheer Claessens, ik dank u – ook vanuit onze fractie – voor de getuigenis die u hier hebt afgelegd. Die getuigenis heeft indruk gemaakt, kwam van het werkveld en was voor een deel een andere insteek dan wat we in de voorbije weken al hebben gehoord.

Het aantal extreem bodemloze jongeren is blijkbaar verhoogd. Is dat spectaculair verhoogd? Kunt u daar een cijfer op plakken?

In het dossier K dat u aanhaalde, was het duidelijk welke voorgeschiedenis de jongere had om bij u terecht te komen. Maar wat zijn de algemene criteria die u hanteert om bij u terecht te komen? Zijn die voor elk individueel geval verschillend? Of hebt u een lijstje waarop u zich baseert?

Wij hebben in vorige getuigenissen vaak gehoord dat er veel sneller moet worden ingegrepen bij jongeren die extra zorg nodig hebben. In uw geval zal het zeker niet evident zijn

om aan thuisbegeleiding te denken, want dan is er natuurlijk een thuis nodig. Maar is dat volkomen uitgesloten of hebt u daar toch enige ervaring mee, hoe beperkt ook?

Ten slotte wil ik meedelen dat ik als beleidsmaker een bijzonder slecht gevoel heb overgehouden. Het is namelijk onze taak om daar beleidsmatig iets aan te doen. Ik kan mij voorstellen dat je de regelgeving kunt vereenvoudigen. Maar is het mogelijk om beleidsmatig een categorie te bepalen voor zulke bodemloze jongeren? Moeten zij een profiel krijgen zodat we een beleid op maat kunnen uitwerken? Elk geval is zo verschillend dat ik het heel moeilijk vind om daar een eenduidig profiel uit te halen. Wat kan beleidsmatig nog worden gedaan om meer tegemoet te komen aan de doelgroep waar u mee werkt?

Mevrouw Marijke Dillen: Ook ik wens u hartelijk te danken voor uw getuigenis. Die getuigenis heeft in ieder geval een weinig optimistische, eerder bijzonder pessimistische, boodschap gebracht over deze doelgroep van extreem bodemloze jongeren.

Uit uw nota blijkt dat dit een onoplosbaar probleem is. U schrijft bijvoorbeeld dat het gaat om jongeren die geen affectieve banden hebben kunnen opbouwen in hun prille kinderjaren. Deblokkering is dus onmogelijk. Ze zijn onhandelbaar en niet behandelbaar. Deze zaken duiden op een onoplosbaar probleem.

Uw getuigenis toont aan dat de inspanningen die de overheid doet op het vlak van preventie voor jonge gezinnen, zoals Kind en Gezin, niet volstaan. Er zijn nog grote tekorten. Kunt u suggesties doen over preventieve acties die al op het terrein gebeuren, specifiek wat gezinnen met jongere kinderen betreft? Zo kunnen we een poging ondernemen om hier verbetering aan te brengen.

U hebt verschillende keren gezegd dat er een toename is in deze groep. U verwijst naar een indeling achteraan deze bundel. U hebt gezegd dat u daar niet echt de details van kent. Ik zal u dan ook geen specifieke vragen stellen over dat voorbeeld van het internaat. Maar ik zou graag weten of u cijfers hebt over heel Vlaanderen. U maakt hier een analyse van één internaat. Maar als ik de cijfers en verhoudingen bekijk, 43 percent, 56 percent enzovoort, beperkt tot één internaat, vraag ik mij toch af wat de cijfers over heel Vlaanderen zijn. Het is niet onbelangrijk om hier wat meer inzicht in te krijgen. Het is namelijk slechts op basis van meer cijfermateriaal dat er op meer gestructureerde wijze oplossingen kunnen worden uitgewerkt, specifiek gericht op deze doelgroep.

U hield een pleidooi voor belangenbehartigers. Mevrouw Idrissi heeft het daarnet ook al gesteld en ik geef u daar ook volledig gelijk. Maar om dat meer fundamenteel te structureren, is dat inzicht in die cijfers toch niet onbelangrijk.

Op bladzijde 4 van de bundel die we kregen, stelt u “dat het algemeen welzijnswerk niet de deskundigheid, kennis en middelen heeft”. Ik denk dat dat juist is. Maar dan merkt u op: “Bovendien moeten heel wat van deze cliënten blijvend ondersteund worden, wat een rem zet op de doorstroming binnen de thuislozenzorg.”. Dat begrijp ik niet goed, en ik zou daar dan ook graag wat meer informatie over krijgen.

Mijn laatste vraag betreft de in uw tekst vermelde intentie van minister Vandeuren om de basisvoorziening die dergelijke jongens of meisjes opneemt ten einde een oplossing op maat uit te werken, te versterken. Mijnheer Weyler, u omschreef het budget dat daarvoor wordt voorzien als een aalmoes. Uit uw pleidooi kan ik afleiden dat de intentie van minister Vandeuren om binnen de bestaande basisvoorzieningen specifiek voor deze jongeren oplossingen op maat uit te werken niet veel zin heeft. U pleit veeleer voor een afzonderlijke voorziening om deze jongeren zeer specifiek op te vangen. Ik had toch nog eens graag duidelijk uw standpunt hierover gehoord. En waarom hebt u het over een aalmoes?

Mevrouw Else De Wachter: Het feit dat hier zoveel vragen worden gesteld, toont aan hoe belangrijk deze commissie deze presentaties acht. Hier komt vaak terug wat wij al eerder hebben gehoord. De rechten van het kind of de jongere zijn zeer cruciaal. Daarmee staat of valt alles. Jullie geven aan dat wij ten aanzien van een aantal zaken realistisch moeten zijn. Het gaat hier om een categorie van jongeren waaraan we zeker aandacht moeten besteden. Nu blijft het vaak bij de diagnose. Ook het hokjesdenken biedt in dit kader zeker geen oplossing. Jullie zouden voor ons, die het verdere politieke werk moeten leveren, moeten kunnen zeggen hoe we daarvoor het best een oplossing kunnen creëren. Misschien is het niet altijd nodig, zoals u zelf aangeeft, om in extra middelen te voorzien. Misschien moeten wij de middelen op een andere manier aanwenden. Misschien is het een oplossing dat enerzijds de instanties die werken aan jeugdzorg de mogelijkheid krijgen om, uiteraard naar aanleiding van de subsidies die er tegenover staan, aan een aantal criteria te kunnen voldoen, maar anderzijds moet er ten aanzien van een bepaalde categorie van jongeren ook de mogelijkheid bestaan om daar gedeeltelijk van af te wijken zonder onmiddellijk op de vingers te worden getikt. Sommige jongeren hebben meer nood aan een onvoorwaardelijke begeleiding en een andere manier van samenwerking. Ik heb het gevoel dat jullie aangeven dat dit zou moeten kunnen, zonder daarom vanuit Brussel of waar dan ook op de vingers te worden getikt omdat de lijn niet op de juiste manier wordt gevolgd. Wij moeten daar aandacht voor hebben, ook in onze toekomstige aanbevelingen.

Jullie geven aan dat het heel belangrijk is dat er een lijn is in de trajectbegeleiding. Er is nu te weinig aandacht voor de historiek van de jongere, waar hij al allemaal geweest is. Nu kan daar te weinig aandacht aan worden gegeven en moet alles worden gemeten en getimed op het moment zelf. Dat komt niet tegemoet aan wat de jongere nodig heeft.

Jullie hebben het over belangenbehartiging en vertegenwoordiging. Dat is cruciaal. Ik stel, zoals een aantal collega's, de concrete vraag waar we de vertegenwoordiging van de jongeren moeten zien.

De heer Dirk Weyler: Ik betwijfel of het aantal dergelijke jongeren toeneemt. Er is vooral in de middenklasse een stijging van het aantal jongeren met gedragsmoeilijkheden. Daar heb je de verwencultuur en de fasegebonden moeilijkheden. Daar doet Triple P zijn werk. Wat wij wel meemaken, is het volgende: toen de jongeren vroeger achttien jaar werden en hun schoolcarrière erop zat, stopte ook automatisch de begeleiding. Er was geen systeem om ze langer te houden. Ik wist van sommigen dat ze een gevaar konden betekenen voor zichzelf en anderen, maar we moesten ze aan hun lot overlaten, hoe erg dat ook was. Zo ging dat vroeger, want er was geen plaats in de volwassenenwerking. Nu mogen we die gasten langer begeleiden. Niet het aantal, maar de ernst van die stoornissen is toegenomen. Er zijn meer situaties waarvan we moeten zeggen dat we er totaal geen weg meer mee weten.

De denkgroep Vergeten Jongeren heeft regelmatig contact gehad met Koen De Vylder van CAW Metropool. Hij heeft dat besproken met de vorige minister. Het gaat voor hen om mensen die alleen gaan wonen en die met het oog daarop worden begeleid. Ze willen daar een doorstroming. Wij hebben geen doorstroming. Onze gasten zullen altijd begeleiding nodig hebben. Wij vinden voor hen geen plaats in de volwassenenwerking. Daarom leiden we ze toe naar de CAW's. Beter dat dan niets, maar eigenlijk is dat niet de geschikte oplossing.

Zijn er oplossingen voor de opvang van die gasten? We werken ook met adoptiegezinnen. Op een bepaald moment worden ze veertien, vijftien jaar en komen ze in de puberteit, en worden ze echt moeilijk. De pleegmoeder Hélène heeft Miranda enorm veel liefde gegeven. Meer dan Hélène kun je niet geven, maar na een tijd helpt die liefde niet meer. Dan is het gedaan, dan is het een ontplofbaar vat. Op dat moment moeten we iets doen voor die jongeren.

Met Vergeten Jongeren bepleiten we om voor hen iets apart te verzinnen, zeker voor de extreme jongeren, zodat ze weer rust vinden. Dat zal een investering zijn. Ik ben nieuws-

gierig naar Sander. Ik ben bijna zeker dat het een licht mentaal gehandicapte jongen is, en dat hij zware hechtingsstoornissen heeft. Wat kost ons dat? Later komt hij waarschijnlijk in de gevangenis terecht.

We moeten vlugger ingrijpen, met een een-op-eenrelatie, en niet zoals bij ons met een groep van vijftien jongeren waarmee je 's avonds alleen staat. Als ik in het weekend werk, dan sta ik van vijf tot elf alleen met een groep van vijftien jongeren. Dan is het onmogelijk om een jongere met extreme hechtingsstoornis voldoende aandacht te geven. Dan lok je agressie uit. Die ontploffen op een bepaald moment. Als een jongen een mes op zak heeft, is dat een signaal.

De heer Marc Claessens: Een aantal jongeren en jongvolwassenen zouden in bepaalde periodes structureel moeten kunnen worden opgevangen in de psychiatrie. Het begint al in de jeugdpsychiatrie. Als we jongeren aanmelden, begint het daar al met een wachtlijst en met het engagement van de verwijzende voorziening dat we die jongen of dat meisje na de behandeling terug naar ons internaat en de leefgroep halen, zonder op voorhand te weten wat die behandeling heeft opgebracht. Soms is een time-out al heel betekenisvol voor de leefgroep of het internaat. De rest van de leefgroep kan dan even op adem komen. Heel dikwijls krijgen we na zo'n behandeling jongeren als Kevin terug uit de psychiatrie met dezelfde medicatie en de aanbeveling dat we goed bezig waren, dat we veel structuur en duidelijkheid gaven.

Het is aangenaam om te horen dat we goed bezig zijn, maar we weten dikwijls al op voorhand dat we opnieuw gaan vastrijden met de jongere. Ik heb dat gemerkt toen we enkele jaren geleden met de eerste uitbreiding van onze instelling met een volwassenenwerking begonnen. Uiteindelijk hadden we 25 niet-werkende volwassenen in een tehuis. Toen zijn er heel wat personen uit de psychiatrie gehaald om dat tehuis te bemannen. 10 van die 25 mensen kwamen uit de psychiatrie. Gelukkig kunnen we met de psychiatrie vlot samenwerken. Als er een crisis dreigt, kunnen de jongeren voor een bepaalde periode terug naar daar. Er is een gedeelde zorg.

Met jongeren is het schrijnend. Indertijd moesten we op voorhand zeggen dat ze nadien mochten terugkomen. Terwijl op dat moment het krediet van die jongens of meisjes al is opgebruikt bij begeleiders. Tegen dat die jongere uitbehandeld is, zou je een compleet nieuw team moeten hebben dat met een propere lei begint. Opvoeders staan met zichzelf in het vak. Ze vergeten dat ze er wat blutsen en builen aan overgehouden hebben, maar er blijft toch altijd iets hangen.

Het is eervol dat al die voorzieningen Kevin ooit hebben opgevangen. Ze hebben het geprobeerd met hem, ze hebben hem kansen gegeven. Het is geen schande om met een jongen als Kevin vast te rijden. Er zouden meer faciliteiten moeten zijn om jongeren langer op te nemen. Soms is het heel stressvol voor begeleiders om die jongeren terug in huis te nemen.

Veel jongeren zoals Kevin staan dikwijls al voor hun achttiende verjaardag onder toezicht van de jeugdrechter. Kevin had een heel geëngageerde jongerenadvocaat. Ook dat stopt bij achttien. Er is geen verlengde begeleiding, maar dat kan door een jeugdrechter met enkele maanden worden uitgerekt. Kevin moet dat dan verantwoorden in een zelf geschreven brief, maar dat kan hij niet.

De wettelijke papa van Kevin, die overleden is, had spaarcentjes voor de kinderen opzij gezet. De moeder is erin geslaagd om die spaarcenten op te maken. Toen Kevin 18 werd, was van die centen niets meer terug te vinden. Veel van die jongeren staan onder toezicht. Laat ze maar meerderjarig worden op hun achttiende, want Kevin is geen jongere om verlengd minderjarig te maken. Een voorlopige bewindvoerder is heel goed om zijn financiële situatie mee in het oog te houden. Het zou goed zijn, als hij het zelf zou willen, dat hij

die jongerenadvocaat, die hij maar één of twee keer per jaar zag, als vertrouwenspersoon mag hebben. Die zou hier evengoed in mijn plaats kunnen zitten. Hij zou het mogelijk nog beter hebben kunnen doen dan ik. Misschien is dat een hint, maar niet iedereen zal een jongerenadvocaat nodig hebben.

Er was nog een vraag over de opnamecriteria in onze voorziening. Ik stel het mij zo voor dat een computer een aantal kandidaten uitspuwt die voor een open plaats in aanmerking komen. Het opnameteam van onze voorziening kiest daar dan uit. Ik denk niet dat er ooit al iemand niet is opgenomen in Clara Fey vanwege de problematiek 'hechtingsstoornis'. Waarom wordt iemand niet opgenomen? Omdat er al wat sprake is van agressie of van drugsgebruik. Van die zaken is men bij ons in de voorziening bang.

Je gaat protocolmatig een akkoord aan, maar eigenlijk weet je op voorhand dat je een kind in huis neemt met die problematiek. Dan na een paar maanden zeggen dat hij eruit moet omdat hij agressief is geweest, is nogal kort geredeneerd. Jongeren krijgen bij ons zeker een tweede en een derde kans, en waarschijnlijk heeft Kevin in al zijn vorige voorzieningen wel tien kansen gekregen, maar voorzieningen praten ook met elkaar. Er wordt dan al eens uitleg gegeven over die problematiek. Als al die mensen de handen diep in de zakken steken in plaats van de vinger in de lucht te steken, blijft de jongere in kwestie op de wachtlijst staan.

Een ingewikkelde thuissituatie of de diagnose van een hechtingsstoornis is zeker geen indicatie om iemand niet bij ons in de voorziening op te nemen. Er zijn bovendien veel jongens en meisjes die juist agressief worden omdat ze al zoveel miserie gehad hebben en zo meer. De kansen die die kinderen krijgen, zijn ook niet altijd eerlijk. De kans die Kevin bijvoorbeeld krijgt bij ons in de voorziening, is niet echt eerlijk. Wij zijn eigenlijk niet ideaal voor Kevins problematiek. We trekken er onze plan mee en proberen er het beste van te maken, maar als je iemand als Kevin, die al zoveel kansen verprutst heeft, een zoveelste kans geeft en je weet al van bij het begin dat het eigenlijk geen eerlijke kans is, is dat wel spijtig.

We zien bij de aanmeldingen dat er complexe problematieken worden aangemeld die ingewikkelder zijn dan vroeger. Er zijn meer eenoudergezinnen, er is meer drugsgebruik enzovoort. Er zijn toch wel een aantal maatschappelijke en omgevingsfactoren die meespelen. Het ligt niet altijd aan de jongere zelf. De omgevingsfactoren maken bijvoorbeeld dat de problematiek van Kevin geworden is zoals hij is. Onze maatschappij is daar soms te vrijblijvend in. Jeugdrechters kunnen aan ouders geen voorwaarden opleggen. Dat is al te belachelijk. Ze kunnen de papa of de mama niet in een instelling stoppen tot iets achter de rug is. Het is gemakkelijker om de minderjarige in een instelling stoppen.

Wat zien we dan gebeuren? De jeugdrechter kan aan papa of mama wel vragen om te stoppen met drugsgebruik, maar als die dat niet doet, kan de situatie zo onveilig worden dat het kind niet meer naar huis kan, ook niet in de weekends en de vakanties. Dan is de vraag hoe dat ooit nog goed kan komen. In sommige dergelijke situaties kun je nog een dosis zoeken en zeggen dat het niet de kwantiteit van het aantal thuisdagen is die telt, maar de kwaliteit. Bij een aantal begeleidbare gezinnen lukt dat. Maar bij sommige gezinnen weet je op voorhand dat je met een veertiendaagse regeling begint, maar dat je binnen de kortste keren aan een maandelijkse regeling zit en vervolgens met een minderjarige in je instelling zit die nooit meer naar huis kan. Die ouders blijven toch drugs gebruiken. Je kunt papa's en mama's ook niet verplichten om hun kind graag te zien.

Met zestig dossiers kan ik echt niet elke week naar die mensen telefoneren. Vanuit de leefwereld, met een systeem van aandachtsofvoeders, wordt dat wel bijna wekelijks gedaan, met communicatieschriftjes en zo meer. Het blijkt dat de communicatiestructuren tussen ouders en de voorziening, truken die jarenlang geholpen hebben en die gelukkig nog voor veel gezinnen en jongeren lukken, voor een aantal gezinnen niet meer werken.

De heer Weyler haalde al het voorbeeld aan van een pleegmama die plots alleen komt te staan omdat de pleegpapa overleden is. Dat is ineens een heel ander gegeven. Die mensen hebben al duizenden kansen aan die kinderen gegeven. Maar het escaleert dan soms, omdat de kinderen het overlijden van de pleegpapa niet hebben kunnen plaatsen en zo meer. Dat is echt moeilijk om te begeleiden.

Uitgerekend op het moment dat je met een gezin of een kind wat bereikt hebt, gebeurt er weer iets en wordt al het positieve dat is opgebouwd, ineens weer onderuit gehaald en moet je weer van nul beginnen. Ook voor mama's en papa's is dat soms niet te vatten: zij hebben al die moeite gedaan en alles geprobeerd, en ineens wordt dat allemaal weggeveegd door één ongelukkig iets, bijvoorbeeld omdat de jongere een brandje heeft gesticht, een scheldpartij, een vechtpartij enzovoort. Dat kan er ineens zijn, zonder dat iemand het heeft zien aankomen.

Er zijn dus 60 dossiers, maar het zijn gelukkig geen 60 Kevins. Er is een periode geweest dat ik 20 uur per week bezig was met dossier K. Die 59 andere waren dan wel tekortgedaan.

De heer John Crombez: We hebben nu al veel gehoord dat er meer complexe problematieken zijn dan vroeger. Dat is een vermoeden. We hebben daar eigenlijk geen cijfers van. Bestaat er een mogelijkheid dat er minder instellingen zijn die jongeren, en nadien volwassenen met bijvoorbeeld een mentale beperking, bij zich houden en opnemen? Zou het niet kunnen dat er in het verleden vooral mpi's waren die dat soort jongeren opnamen en ook na volwassenheid bijhielden?

Ik geef een persoonlijk voorbeeld. Een jonge kerel, totaal niet problematisch als minderjarige, wordt meerderjarig, gaat naar een instelling, wordt daar buiten gezet omdat hij een diefstal heeft gepleegd, wat normaal is voor een kleptomane. Maar voor de rest is er geen probleem, en hij gaat alleen wonen. Er was geen instelling meer die hem wilde opnemen. Hij komt terecht in cafés waar vrienden hem drugs geven en hem aanzetten tot foute dingen, want hij is de zwakste van de groep. Ik kreeg het voogdijschap niet omdat er een zakelijke bewindvoerder was die zijn geld verminderde als hij iets uitstak waardoor hij nog meer in de problemen kwam.

Is het niet zo dat er vroeger meer plaatsen in instellingen waren voor jongeren met complexe problemen? De jongen uit mijn voorbeeld heeft goed gefunctioneerd in de instelling tot hij alleen moest gaan wonen.

De heer Marc Claessens: Een aantal jongeren dat meerderjarig wordt, zit nodeloos in de wachtkamer omdat er geen enkele voorziening is die hen kan opnemen. Er zijn te weinig plaatsen in de volwassenenvoorzieningen. Sommige jongeren worden dan ook verwezen naar begeleid wonen, wat voor hen een stap te ver is.

Bepaalde jongeren die hun krediet in hun vorige voorzieningen hebben opgebruikt, kunnen als meerderjarige nergens meer terecht en dan beginnen de problemen. Mensen zoals Kevin kunnen niet verlengd minderjarig worden. We ervaren heel vaak het probleem dat een bewindvoerder er enkel voor het financiële verantwoordelijk is. Voor de rest kampt het team met gewetensproblemen.

Sommige meerderjarigen hebben nood aan een internaat voor grote mensen. Mensen die uit de bol gaan, even naar de psychiatrie gaan en dan terugkomen, zorgen voor onveiligheid. De directie is soms genoodzaakt om te stoppen met die mensen. Ik vind het schrijnend, maar ik zie het gebeuren. Ik zie ook personeel, vaak jonge collega's, die met schrik komen werken.

De heer Dirk Weyler: De internaten zijn met de helft verminderd. Vroeger bestond een paviljoen uit 80 mensen, nu uit 40. Er zijn minder plaatsen. In de tijd van mevrouw Demeester gingen we allemaal ambulante werken. Ik heb twee jaar herscholing gevolgd om ambulante te werken. Er werden drie dagcentra opgericht, maar er is niks van in huis gekomen. Voor deze jongeren werkt dat niet.

We hebben nu ook bijna allemaal gasten met een complexe problematiek, wat anders is dan vroeger, maar we worden niet erkend voor die gasten. Het personeel vermeerderd niet met als gevolg dat er nog altijd grote groepen zijn. Als er jongeren met te grote problemen komen, dan worden die afgeweerd. Ik werk in het weekend nog af en toe in een groep en sta dan bijvoorbeeld op zaterdagavond van vijf tot elf uur alleen voor een groep van 14 jongeren van 6 tot 23 jaar. Ze moeten allemaal op een ander moment gaan slapen.

De heer John Crombez: U zegt het eigenlijk zelf, maar de problematiek verschuift dus, zonder dat er een aanpassing van het personeel en de omkadering is. Ik blijf dus bij mijn vraag: zijn er dan meer jongeren met complexe problemen?

De heer Dirk Weyler: Ze worden meer geconcentreerd.

De heer John Crombez: Ze worden meer geconcentreerd en uitgestoten naar ergens waar er geen omkadering is. Dat is miserie zoeken. De meeste jongeren die ik ken en die u beschrijft, zijn in de gevangenis beland.

De heer Dirk Weyler: Voor de extreme gevallen zou er veel meer omkadering moeten zijn.

Jongeren met bijvoorbeeld seksueel overschrijdend gedrag kunnen naar school met een taxi. Voor iemand die zijn kamer kort en klein slaat, kunnen we nieuwe meubelen kopen. Maar extra personeel voor hen inzetten, kunnen we niet. Dat is het probleem.

III. UITEENZETTING DOOR MEVROUW NAJILA ALOUI EN MEVROUW SASKIA GLORIEUX, CACHET

Mevrouw Najila Aloui: Cachet vzw is een vzw die we in februari hebben gelanceerd, vanuit de ambitie een netwerk uit te bouwen voor mensen met ervaring in de jeugdhulp. Saskia en ik waren zelf een dossier. Wij komen u geen cijfers of professionele ervaring presenteren of een wetenschappelijk betoog houden. Wij komen praten vanuit onze ervaring. In die zin is het een heel individueel verhaal. Het is ook een heel verschillend verhaal dan dat van dossier K – gelukkig maar. U mag er ons straks dus ook niet op aanspreken of vragen stellen in verband met cijfers enzovoort.

We vonden het belangrijk hier vandaag te zijn. We zijn dankbaar voor de uitnodiging omdat we denken dat we u daarover iets kunnen bijbrengen. We spraken daarnet van mensen die uit de boot vallen. Persoonlijk ben ik opgevangen. Daarom wil ik graag meewerken om dat vangnet te verstevigen. Ik wil graag feedback geven vanuit mijn ervaring om dat net te verstevigen.

We zullen kort Cachet voorstellen en vertellen wat we willen doen en waarom. Nadien kunt u vragen stellen.

Mevrouw Saskia Glorieux: Ik zal het ontstaan van Cachet toelichten, zodat u begrijpt hoe dat gegroeid is.

Iets meer dan tien jaar geleden zaten Najila en ik samen in De Plan-aid, een Brussels begeleidingstehuis voor jongeren die door omstandigheden niet langer thuis kunnen blijven. Ik voelde mij daarnet opnieuw terug in die tijd, bij het horen van termen als POS, GES en MOF. Ondanks het feit dat ik – en Najila ook, denk ik – een POS ben, voel ik mij niet thuis in die terminologie. Voor ons is het wat vreemd om die termen opnieuw te horen.

Iets meer dan tien jaar geleden zaten wij dus samen in De Plan-aid, in Molenbeek. Wij waren soms nogal rebels en daagden de begeleiders uit door de werking van de jeugdrechtsbank en van het comité voor bijzondere jeugdzorg in vraag te stellen. Ons leven werd toen bepaald door die instellingen als God de Vader. We moesten om een bepaald uur gaan slapen, we mochten tot een bepaald uur uitgaan, we moesten om een bepaald uur opstaan enzovoort. Wij stelden dat nogal vaak in vraag. We zeiden vaak tegen elkaar dat we het anders zouden doen als we zelf ons zegje konden doen.

Een tot anderhalf jaar geleden zat ik via mijn werk, de Brusselse Welzijns- en GezondheidsRaad, in de Regionale stuurgroep Integrale Jeugdhulp. Ik zat daar niet als vertegenwoordigster van het cliëntperspectief, maar omdat ik mij kandidaat had gesteld om die stuurgroep op te volgen. In september 2009 werd er gelanceerd dat een regiogebonden initiatief kon worden ondersteund door de regionale stuurgroep en dat een project, als het binnen de visie van die stuurgroep paste, kon worden ingediend. De oproep kwam op 20 september en op 23 september zijn wij op vakantie vertrokken naar Amerika. De deadline voor dat project was op 16 oktober. Toen zaten wij nog in Amerika. We hebben de kans gegrepen om een project in te dienen en om zo in de praktijk om te zetten wat we dertien jaar geleden in de rokersgang van De Plan-aid zeiden. Het project dat we toen hebben ingediend bestond erin na te kijken of er een draagvlak bestond om een vereniging op te richten voor mensen met een jeugdhulpervaring. Om te beginnen was dit heel lokaal, in Brussel. We wilden nagaan of daar steun voor was en of er een netwerk te vinden was. We wilden ook nagaan of er een draagvlak was bij de organisaties, begeleiders, het beleid enzovoort. Dat is eigenlijk het project dat we hebben ingediend. We hebben middelen aangevraagd voor een denkweekend, voor een aantal brainstormsessies en voor een lanceeringsmoment. Die middelen zijn toen goedgekeurd.

Aanvankelijk waren we met drie: Najila, mijn zus en ik. Bij de presentatie van onze projectfiche op die Regionale stuurgroep Integrale Jeugdhulp, heeft meteen iemand van die stuurgroep – ons project was toen bekend bij vijftien mensen – zich kandidaat gesteld om mee te werken aan ons project vanuit eigen jeugdhulpervaring. Dat was eigenlijk wel straf want zij wist niet van mij dat ik een jeugdhulpervaring had en ik wist het niet van haar. Dan begin je je af te vragen hoeveel mensen met een jeugdhulpervaring er bijvoorbeeld in deze zaal zitten. Het probleem is dat die mensen geen gezicht hebben. Af en toe lees je wel eens zoiets over een bekende Vlaming.

Je weet niet wat er komt als je achttien jaar bent. Daarin voelden wij ons zeer verbonden. Wij hebben toen ons groepje uitgebreid met twee experts: iemand met een belangrijke functie bij Jeugd en Stad, die wij nog kenden van Plan-aid omdat hij daar als begeleider had gewerkt, en een pleegmoeder die werkt in de sector van de integrale jeugdhulpverlening. Met dat groepje van zes gingen we aan de slag om ons project uit te bouwen.

Mevrouw Najila Aloui: Na de eerste brainstormsessies hebben wij beslist om een netwerk uit te bouwen waarin mensen met een jeugdhulpervaring zich kunnen verenigen. Achttien jaar is een scharniermoment. Dan stopt de hulpverlening en volgt het zwarte gat. Wij hebben dat ook ervaren, maar wij hebben veel aan elkaar gehad en dat is iets waarin anderen ons vinden. Wij willen een netwerk voor mensen die uit de instellingen komen.

Vanuit dat netwerk willen wij acties opzetten voor drie doelgroepen. De eerste groep zijn de jongeren die nu in de instellingen zitten. Voor hen is het moeilijk om dat een plaats te geven. Iedereen is God de Vader behalve jijzelf. Je hebt geen taal om daaraan een expressie te geven. Door middel van creatieve projecten en de ingangspoort van ons gemeenschappelijke verhaal willen wij met jongeren samenwerken om dat een plaats te geven en hun een perspectief te bieden. Psychiatrie of gevangenis, een instelling lijkt altijd iets wat niet goed is. De impact is groot. Je draagt dat mee. Maar wij willen aantonen dat je dat ook op een positieve manier een plaats kunt geven. Wij willen tonen dat er mogelijkheden zijn. Zo hebben wij de mogelijkheid gekregen om hier voor een commissie in het Vlaams

Parlement te komen spreken. Jongeren met een jeugdhulpervaring zijn onze prioritaire doelgroep.

De tweede doelgroep bestaat uit de hulpverleners. Zij spelen een zeer grote rol. Zij zijn onze belangenbehartigers. Maar zij zijn ook de figuren die je de mogelijkheid geven om te geloven in jezelf zodat je wat je in je hebt tot ontwikkeling kunt brengen. Hoe zij naar jou kijken, dat is enorm bepalend. Je voelt dat heel sterk aan. Zo iemand ziet jou als mens, als iemand met ambities, dromen en zorgen. Vroeger had ik geen begrip voor hoe zij naar ons keken. Vandaag kan ik met hen een dialoog aangaan.

Ten slotte is er het beleid. Vanuit onze ervaring en vanuit dat netwerk willen wij aanbevelingen formuleren voor het beleid. Daarvoor is het nog wat vroeg, we zijn nog maar begonnen. Als wij heel veel verhalen hebben verzameld, willen wij op termijn daaruit een aantal conclusies trekken om structureel iets te veranderen.

Wij werken nu op vrijwillige basis. Maar dat is op termijn niet houdbaar. Wij hebben een aantal projecten in de steigers staan.

Mevrouw Saskia Glorieux: Ons eerste grote project is middelen zoeken om onze vrijwilligerswerking te ondersteunen. Wij willen vanuit de eigen kracht van jongeren met een jeugdhulpervaring een netwerk opbouwen. Daarvoor is ook wel wat administratieve ondersteuning nodig. Wij hebben dossiers ingediend bij de ministers Smet en Vandeuren. Op 10 februari 2011 hebben wij Cachet gelanceerd. Onze mailbox is al overstelpt met vragen. Maar wij kunnen niet alles doen. Wij hebben een selectie moeten maken. Wij vragen om in het najaar, wanneer wij onze vrijwilligerswerking wat meer zullen hebben uitgebouwd, opnieuw contact op te nemen.

We zijn wel ingegaan op de vraag om hier te komen spreken. We zeggen al heel ons leven dat ze beter wat meer naar ons zouden luisteren. Als we dan worden gevraagd, kunnen we dat zeker niet weigeren. Een van de creatieve projectjes waarmee we al bezig zijn, is een Europees project van UNESCO in Frankrijk. Via een multimedia-activiteit worden groepen uit Portugal, Frankrijk en België samengebracht om te communiceren over kansen en gebrek aan kansen en over de eigen kracht waarmee je soms dingen kunt realiseren, ook al lijkt de situatie soms redelijk uitzichtloos.

Het onthaal- en oriëntatiecentrum Passerelle in Brussel, Vilvoorde en Halle, heeft ons gevraagd om deel te nemen aan de raad van bestuur. Daar zullen we ook op ingaan, omdat we vinden dat inspraak en participatie vanuit de instelling zelf moet komen. Die moet luisteren naar mensen met ervaring. Er is geen mooiere vorm van participatie dan een gast die binnenkomt uit een crisissituatie, en dan kan doorgroeien naar de raad van bestuur.

Naar aanleiding van ons lanceringsmoment hebben we een project gerealiseerd. We hadden maar een week tijd en wilden nog gauw iets in elkaar boksen. We hebben ons foto-toestel genomen en hebben vijftien mensen uit ons netwerk een cowboyhoed opgezet, om de link te maken met onze reis naar Amerika. We vroegen hen om te poseren voor een foto met daaronder de tekst: 'Ik heb Cachet, want...'. We hadden niet veel tijd om dit te realiseren, maar niemand zei neen. Iedereen heeft geposeerd voor de foto. Ze mochten zich ook verbergen onder de hoed, als ze niet herkenbaar op de foto wilden. Eén iemand wilde dat. Dit kleine experiment toont aan dat er veel mensen uit ons netwerk hun stem willen laten horen, dat ze graag inspraak hebben in dit debat. Het is een voorproefje van een sociaal-artistiek project dat we in het najaar willen opzetten, en waarvoor we een dossier willen indienen bij de Koning Boudewijnstichting of elders. We willen veel meer naar buiten treden met de verhalen van mensen en hun getuigenissen bundelen, meer dan wat we nu met ons viertje doen. We willen breder gaan.

Iedereen heeft op zijn manier een positieve bijdrage, en dat willen we tonen. We benadrukken het positieve gedeelte, maar we sluiten onze oren niet voor wat de andere sprekers hebben verteld. Wij kennen de realiteit beter dan wie ook. De positieve elementen komen te weinig aan bod. We mogen deze mensen niet langer negeren. Ze hebben iets te vertellen. We moeten hen betrekken bij het debat. We mogen ons niet beperken tot de vakjes en de terminologie.

Mevrouw Najila Aloui: Dat positieve verhaal is ook heel belangrijk voor het zelfbeeld. Mensen zeggen mij soms: mijn gezin is perfect, ik zorg alleen voor mijn kinderen. Wie in de opvang terechtkomt, wordt daar vaak opnieuw mee geconfronteerd als hij zelf kinderen krijgt.

Een grote instroom betekent een grote uitstroom. Nazorg is bijna onbestaande, voor zover ik kan zien is het onbestaande. Cachet kan inspelen op die leemte. Ze kunnen misschien terugvallen op Cachet voor hulpvragen, als netwerk, in verband met de opvoeding van hun kinderen et cetera. De mensen met kinderen spreken elkaar aan en bespreken hun situatie. Dat leidt tot een netwerk en ondersteuning inzake opvoeding. Een goede nazorg zal de instroom van de volgende generatie beperken.

Mevrouw Saskia Glorieux: De uitstroom mag geen instroom worden. We zien dat soms bij mensen die eruit komen. Soms weten we op voorhand dat hun kinderen in het systeem zullen terechtkomen. Daarom benadrukken we dat we mensen die er net uit komen, verder moeten ondersteunen. Het is nuttig om de bestaande opvang en begeleiding bij te sturen op suggestie van de huidige cliënten. Maar we moeten ook kijken naar de leefwereld van de uitstromers. We moeten heel het discours daaraan aanpassen. De groep van 18 tot 25 jaar verdient zeker onze aandacht.

Mevrouw Else De Wachter: Ik wil beide dames enorm bedanken voor deze getuigenis en deze zeer positieve noot, die voor ons heel belangrijk is in deze commissie. U hebt in een zeer korte tijdspanne uitgelegd waar u mee bezig bent en wat voor u cruciaal is in het hele verhaal en hoe u daarmee wenst om te gaan, niet alleen voor uzelf, maar ook voor de jongeren die nu uit de hulpverlening komen.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik wil de dames ongelooflijk bedanken. Iedereen hier is nu eens echt op een andere manier onder de indruk. We hebben de voorbije maanden al zoveel gehoord. We zijn hier vaak onder de indruk geweest, maar vaak op een andere manier. De eerste sprekers van vandaag hadden een vrij pessimistisch verhaal. U brengt de andere kant van het verhaal en zegt dat er ook een leven is na de jeugdzorg. Het is niet alleen maar kommer en kwel binnen de jeugdzorg. We moeten ook tevreden zijn met wat er al is en met de manier waarop sommige jongeren worden opgevangen.

Ik noteer uw punt met betrekking tot de nazorg en de beeldvorming. Dat is inderdaad heel belangrijk. Dat zijn zaken die in heel veel aspecten van onze maatschappij terugkomen.

U hebt een enorme kracht. Chapeau voor wat u hebt opgezet. Ik ben er zeker van dat u op dat vlak nog verder baanbrekend werk zult doen.

De heer John Crombez: Ook ik heb veel lof voor de presentatie. U bent waarschijnlijk ook de enigen die in deze commissie gepasseerd zijn die binnen een beperkte tijd een zeer heldere boodschap kunnen brengen zonder moeilijke afkortingen en cijfers. Dat is voor ons ook een verademing na een maand of zes.

U wilt een stem laten horen en zeggen dat het ook goed kan lopen. In de beeldvorming is jeugdzorg immers iets problematisch en zijn mensen die uit de jeugdzorg komen, ook

problematisch. U verwees naar een paar zaken, zoals de stimulerende omgeving en de rolmodellen.

Mijn vraag is wat wij volgens u moeten meenemen als allerbelangrijkste. Als u zou moeten zeggen wat echt essentieel is om te slagen en de kans te krijgen om te slagen, wat zijn dan de allerbelangrijkste zaken? Gaat het over de heel snelle omschakeling op achttien jaar? Gaat het erover dat men naar iets of iemand kan terugkeren als er moeilijkheden opduiken, iemand aan wie men vragen kan stellen? Gaat het over het traject binnen de jeugdhulp waar u zelf over schrijft? Wat zijn de cruciale zaken die bepaald hebben dat u zelf die kans hebt gekregen?

Verder wens ik u veel succes met de aanvragen bij de ministers.

Mevrouw Vera Celis: Ik vind de twee dames grote madammen. U vindt de moed om er een presentatie van te maken en er een getuigenis over te brengen.

U bent ook uitstekend geplaatst om te antwoorden op de vraag die wij voorgesteld hebben gekregen, namelijk wat we kunnen doen aan de groter wordende instroom in de bijzondere jeugdzorg. Is het ook voor u een prioriteit voor de toekomst om daarmee om te gaan? Hoe kunt u er eventueel voor zorgen dat de instroom in de bijzondere jeugdzorg daalt en dat de vicieuze cirkel wordt doorbroken vooraleer hij gestart is? Als ervaringsdeskundige hebt u daar zeker een opdracht.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik wil de beide dames hartelijk danken voor hun uiteenzetting, maar ook voor hun genereuze project. Ik vind het heel genereus, omdat men zijn ervaringen wil delen met jongeren die vandaag in een moeilijke situatie zitten, die heel wat vragen hebben en heel wat ankerpunten nodig hebben.

Door uw inzichten te delen met anderen, zit daar een enorme generositeit in. Ziet u uzelf als rolmodel voor die jongeren? Hebt u, toen u in de jeugdzorg zat, zelf nood gehad aan rolmodellen? Wie waren uw rolmodellen?

Mevrouw Mieke Vogels: Ik sluit me aan bij de vorige sprekers. Ik wil ook nog één concrete vraag stellen. Ik heb destijds mee aan de basis gelegen van de Werkgroep Bijzondere Jeugdzorg in Antwerpen. Die bracht ook jongeren vanuit de bijzondere jeugdzorg samen, vanuit de idee dat zij eigenlijk een beetje familie zijn. En je familie is heel belangrijk als sociaal netwerk, als je later een relatie krijgt, gaat huwen en zo verder. Die Werkgroep Bijzondere Jeugdzorg heeft een jaar of tien, vijftien gewerkt, maar is dan ter ziele gegaan.

Mijn vraag is op welke manier we dit het best kunnen uitbreiden tot de rest van Vlaanderen, vanuit het idee dat men zijn sociale netwerken moet kunnen behouden, ook na het leven in een instelling.

Mevrouw Else De Wachter: Ik had ook aan die vraag zitten denken, maar ik wou me inhouden omdat het project nog maar in een startfase zit. We zijn zo enthousiast dat we het willen uitbreiden naar heel Vlaanderen. Ik denk dat we de dames eerst de kans moeten geven om het op het lokale niveau – ik weet niet of Brussel zo lokaal is – uit te werken.

Ik wil u als voorzitter van deze commissie van harte bedanken om op zo'n korte termijn zo'n duidelijke boodschap te brengen. Ik denk dat u er als enigen in geslaagd bent om ons op die manier te boeien.

Wat is voor u het cruciale moment geweest om hier nu die positieve boodschap te kunnen brengen? Is dat een instantie geweest, een persoon of het feit dat u elkaar hebt gevonden en samen heel wat onderneemt?

Als we een halfuur geleden aan de commissieleden zouden gevraagd hebben wat cachet in de hulpverlening betekent, dan zouden ze iets heel anders hebben gezegd. Ik wil u dus proficiat wensen, niet alleen met het initiatief, maar ook met het vinden van die naam. U hebt aan cachet een heel positieve invulling gegeven. Doe zo voort en ik hoop dat we van u de komende maanden en jaren nog zullen horen.

Mevrouw Saskia Glorieux: Mijn komst in het onthaal-, oriëntatie- en observatiecentrum en mijn meerderjarigheid waren cruciale momenten. Ik zou voor mezelf een antwoord kunnen geven. Wij zijn thuis met zijn drieën. Mijn zus is een jaar jonger, mijn broer een jaar ouder. Wij komen uit hetzelfde gezin, uit dezelfde klasse. We hebben hetzelfde meegeemaakt, maar ik ben er zeker van dat je drie totaal verschillende antwoorden zou krijgen. Wanneer ik met mijn zus praat, verbaast het me soms welke momenten voor haar cruciaal zijn geweest. Vaak waren dat voor mij futiliteiten. Belangrijk voor mij is die zorg op maat. Voor mij was het het beste om niet meer thuis te wonen. Voor mijn zus en broer was iets anders misschien beter geweest. Belangrijk is om naar antwoorden op maat te zoeken.

We zijn nog maar met vier ervaringsdeskundigen. Ik kan dus enkel voor mezelf spreken. Ik heb gemerkt dat heel veel mensen hun ogen hebben gesloten voor wat er met ons tijdens onze jeugd gebeurde. Ik heb het in de eerste plaats over leerkrachten. Er was heel duidelijk iets aan de hand bij ons thuis. Iedereen wist dat, maar niemand heeft iets gedaan. Dat is heel pijnlijk. Ik denk dat Cachet hier misschien iets aan kan doen. Onze tweede doelstelling is om hulpverleners te sensibiliseren, maar ook leerkrachten. Alle mensen die een nauwe band met kinderen kunnen hebben, moeten hun verantwoordelijkheid durven nemen als ze vermoeden dat er iets is.

Dat betekent niet dat er onmiddellijk drastische oplossingen moeten worden geboden zoals kinderen thuis weghalen, maar misschien zijn er tussenoplossingen zoals meer ambulante hulpverlening. In mijn geval had de oplossing misschien minder ingrijpend moeten zijn, wanneer niet iedereen zijn ogen had gesloten.

Mijn rolmodel zit naast mij. Wij trokken ons aan elkaar op. Er waren wel begeleiders die we leuk vonden en naar wie we opkeken. We hadden een sterke groep. We stimuleerden elkaar. Er zijn ook leefgroepen die elkaar negatief beïnvloeden. Dat is ook weer heel verschillend. Het hangt ervan af in welke situatie men terechtkomt. Wat wij echter willen aangeven, is dat het niet altijd nodig is een begeleider van bovenaf te hebben. Het helpt wel als er iemand is die in u gelooft. Als men achttien of twintig jaar is, moet men het zelf doen. Dat is vandaag de realiteit. Het is daarom belangrijk dat naar de leefwereld van die jongeren zelf gekeken wordt en dat men nagaat wie voor hen de belangrijke personen zijn. Dat zijn echt niet altijd de vertrouwenspersonen, de begeleider, de leraar of iemand die ouder en wijzer is. Soms is het iemand die dicht bij hen staat. De leefwereld van de jongeren in kaart brengen, is echt wel belangrijk.

Mevrouw Najila Aloui: De term vicieuze cirkel heb ik voor de eerste keer gehoord toen ik tien jaar was. Een non zei toen tegen mij 'dat ik toch iets moest doen aan die vicieuze cirkel'. Ik wist absoluut niet waarover ze het had. Dat was wel voor mij een dé clic om er vanuit mijn eigen kracht tegen in te gaan. Dat is heel kostbaar. Het is ongelooflijk belangrijk wie men dan tegenkomt, wie dan zorgt voor ondersteuning. Het zijn zeker vriendinnen, begeleiders die zorgen voor ondersteuning. Ze zorgen niet altijd voor een oplossing, maar laten je wel zijn wie je bent.

Wat voor mij ook belangrijk was, was dat ik naar een speelplein kon gaan, me daar uitleven en er animator kon zijn. In het jeugdwerk was ik dan een verantwoordelijke. Ik werd aangesproken over iets wat ik kon, en niet op wat er misloopt in de omgeving en met mezelf. Het feit aangesproken te worden op de kwaliteiten en de eigen kracht, is iets wat heel hard zal bepalen of men de groeikansen kan waarmaken.

De beste momenten die we in die instelling hebben beleefd, waren wanneer we nieuwjaarsshows ineen staken en niet bezig waren met te werken vanuit een probleem. Dan ziet men ook wat men kan en wat men kan betekenen.

Wat de instroom betreft, krijgt men hier natuurlijk ook de dossiers K en de grootste problemen. Men kan dan naar het ziekenhuis gaan en een pilletje krijgen. Men kan ook op een andere manier werken en met mensen werken rond gezondheid, veel minder de ziektes oplossen, waardoor er een heel ander perspectief ontstaat. De boodschap die we aan het beleid kunnen geven, is dat men het breder kan bekijken. Bij bijzondere jeugdzorg is er het moment dat het misloopt en het preventiewerk. Ik ben nu een vormingswerker. Lang voor er een problematische situatie ontstaat, kan men al veel aan preventie doen.

Mevrouw Saskia Glorieux: Ik zou eraan willen toevoegen dat we ervoor pleiten mensen niet te snel los te laten. We horen dat jongeren van hier naar daar worden gestuurd. Ik begrijp wel dat het voor de begeleiders soms de enige oplossing lijkt. Soms kan het een wereld van verschil maken als men toch nog in die jongeren gelooft en er echt naar hen geluisterd wordt om te zien wat de beste oplossing is.

Ik zal twee voorbeelden geven. Zo is er het geval van iemand die vroeger naar huis werd gestuurd omdat er toch niets aan de hand was. Men kon ook niet echt zeggen dat er iets scheelde. Jaren later vertelde ze dat ze op zoek is gegaan naar het moment toen het allemaal begonnen is. Ze dacht dat het om een aantal andere tegenslagen in haar leven ging. Uiteindelijk bleek dat het om het moment ging dat ze van de instelling naar huis gestuurd werd omdat er toch niets aan de hand was.

Iemand anders werd naar de psychiatrie gestuurd. Men moet er zich van bewust zijn dat als men iemand naar de psychiatrie of naar een andere instelling stuurt, de gevolgen soms ingrijpend kunnen zijn voor het verdere leven van die persoon. De persoon in kwestie heeft er iemand leren kennen waarmee ze bevriend is geraakt. De vriendin heeft jammer genoeg zelfmoord gepleegd. Dat is voor haar een 'trigger' geweest om zelf uit het leven te stappen. Soms zijn de gevolgen veel ingrijpender dan men denkt.

Dat kan misschien cru lijken. Men kan echter in de psychiatrie of in instellingen zelf soms negatief gedrag aanleren. In de groep voor de onze was er een echte golf van zelfmoordpogingen. Er moet dan ook heel omzichtig worden omgesprongen met het doorverwijzen van mensen. Wanneer het meisje uit het eerste voorbeeld dat ik heb gegeven, aangeeft dat ze niet naar huis kan gaan omdat het daar fout zal lopen, dan moeten we daarnaar luisteren. We moeten voorzichtig zijn om in deze commissie of elders oplossingen uit te denken in de plaats van de jongeren zonder de jongeren zelf te hebben gehoord.

Mevrouw Najila Aloui: Alles is God de Vader. Men kan jongeren misschien stimuleren om zelf wat God de Vader te worden en zelf invloed te krijgen op hun leven.

Mevrouw Vogels, het is wat moeilijk om uw vraag te beantwoorden. Als Cachet er over vijftien jaar nog is, dan zullen we de succesformule verkopen.

Mevrouw Saskia Glorieux: Ik heb deelgenomen aan de groep Integrale Jeugdhulp. Het heeft me een jaar gekost om min of meer te begrijpen wat daar allemaal gezegd werd. Wat de conflicten betreft, had ik nog een jaar langer moeten blijven om alle onderhuidse spanningen te begrijpen. De cultuur van vergaderen, de manier van denken is niet aangepast. Wij zijn geen prototype. Niet iedereen die in een instelling heeft gezeten en studeert, kan het hier zo komen uitleggen. Diegenen die het minder goed kunnen uitleggen, kunnen het

op een andere manier brengen. Ook zij moeten worden gehoord. Wij weten dat we niet representatief zijn voor de hele groep. Die anderen hebben echter ook een stem en moeten worden gehoord.

Els DE WACHTER,
voorzitter

Marijke DILLEN
Mieke VOGELS
Katrien SCHRYVERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ADHD	attention deficit hyperactivity disorder
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CRZ	Centrale Registratie van Zorgvragen
GES	gedrags- en emotionele stoornis
MOF	als misdrijf omschreven feit
mpi	medisch-pedagogisch instituut
OV	opleidingsvorm
PC	Psychiatrisch Centrum
POS	problematische opvoedingssituatie
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

BIJLAGE 1:

Nota Denkgroep Vergeten Jongeren

Denkgroep Vergeten Jongeren

Commissie Jeugdzorg - woensdag 30 maart 2011

1. Binnenkanten (dhr. Dirk Weyler)

1.1. Inleiding:

Wat wij u vandaag willen presenteren binnen de Commissie Jeugdzorg is een andere invalshoek, namelijk een denkoefening die wij de voorbije twee jaar hebben gemaakt en die eigenlijk verschilt van wat gewoonlijk in deze commissie naar voor wordt gebracht.

Wij vinden het namelijk belangrijk om een duidelijke toelichting te geven over hoe je met de binnenkanten van gekwetste jongeren in de hulpverlening omgaat. Maar ook met welke binnenkanten het soms in de hulpverlening vastloopt, omdat er geen gepaste oplossingen zijn.

We hebben met verschillende mensen vanuit de praktijk samen gezeten.

Vanuit een concreet traject, dossier K, trachten we een verklaring te geven betreffende het kastje naar het muursysteem.

Wie wordt waarheen doorverwezen?

Vanuit welk logica gebeurt dat?

Je krijgt dus allerlei vreemde logica's, die te maken hebben met regelgeving en beleidsbeslissingen waarin men ingebed zit.

Wie bijvoorbeeld op een bepaalde zorgvorm een beroep wil doen, kan geen beroep doen op een andere, omdat onze regelgeving dat nu eenmaal verbiedt. Het is uiteraard veel gemakkelijker om een positief verhaal te geven over een traject bij jongeren in moeilijkheden uit de middenklasse en die groepen van de samenleving die het geluk hebben om over meer kansen te beschikken, dan bij die groepen waar de kansen binnen het gezin bijna onbestaand zijn.

We vinden het als denkgroep daarom belangrijk om deze soms vergeten groep jongeren te verdedigen.

Momenteel zijn er binnen het historisch gegroeid aanbod en verwijzingsbeleid, groepen jongeren waarmee men het moeilijk heeft binnen het bestaande aanbod.

De categorieën die dan vaak naar boven komen, zijn zwakbegaafde minderjarigen met ernstige psychiatrische problemen die door de diverse sectoren alsmaar worden weggeduwd, zeker als deze jongeren tevens 'delinquent' gedrag vertonen. Ook zijn er de vragen over de overgang van minderjarigen naar jongvolwassenen.

1.2. Vergeten jongeren, een kleine denkgroep basiswerkers, richt zich op de meest kwetsbare jongeren.

Jongeren die waarschijnlijk altijd begeleiding nodig zullen hebben, ook als ze volwassen zijn.

Namelijk verwaarloosde en misbruikte jonge mensen die het enorm moeilijk hebben met psychische processen die te maken hebben met zaken als kennis, geheugen, probleemoplossing en informatieverwerking.

Bij kinderen en jongeren met emotionele stoornissen, weleens gepaard gaand met een licht mentale handicap, is de omringende wereld minder doorzichtig en toegankelijk.

Zij nemen niet alleen minder, maar ook minder nauwkeurig waar.

Het betreft meestal jongeren met een beperkte sociale redzaamheid en bijkomende problematiek, zoals gedragsproblemen, psychiatrische problemen, ADHD en autismespectrumstoornissen.

1.3. Hoe handelen met deze jongeren?

Basisveiligheid: waarde en normen, regels, regelmaat...

Werken aan een positief zelfbeeld en eigen waarde.

Terug bindingen maken met zichzelf, de andere en zich terug maatschappelijk betekenisvol voelen.

Zich gewaardeerd voelen.

Deze jongeren missen het gevoel dat ze deel uit maken van een groter levensverhaal en er verantwoordelijkheid voor dragen.

Voorbeeld..... project Verbondenheid: dr. Anouk Depuydt (De banden met andere mensen, met de omgeving, de natuur of het levensgeheel kunnen een kind helpen om de band met zijn natuurlijk milieu te herstellen of toch voor een deel te compenseren - morele ontwikkeling)

Vanuit het zich goed voelen kan pas gewerkt worden aan deuken, kwetsuren en verwerking.

Vervolgens wordt er gewerkt rond groeien, loskomen, relatievorming, wederkerigheid, omgaan met vrijheden, leren omgaan met participatie, verantwoordelijkheid nemen, probleem- en conflictoplossend te werk gaan, integreren, sociale omgang...

Veel ouders projecteren hun persoonlijkheidskenmerken zoals seksueel misbruik op hun kinderen, waarbij het kind in de interactie zodanig wordt beïnvloed dat het zich steeds meer conform de projectie van zijn ouders gaat gedragen.

Zodat het gevaar bestaat dat slachtoffers terug daders worden.

Relatievorming is daarom een belangrijk deelaspect, zodat jongeren op een gezonde manier leren omgaan met vriendschap en seksualiteit.

Voorbeeld - seksueel misbruik

Een contextuele methodiek waarbij iedereen die geraakt is, betrokken wordt en op zijn verantwoordelijkheid aangesproken wordt, waar verbindingen terug worden aangetrokken en hersteld.

Het gaat vooral om een vormingsproces en niet in de eerste plaats om de klassieke conditioneringhulpverlening: men leert luisteren naar elkaar, spreken en samen beslissen.

Het is een beweging van binnen naar buiten, er is een agogisch mediërende communicatie: ontwikkelingsgericht.

In alledaagse situaties: bemiddelend en begeleiden.

Tenslotte worden deze jongeren voorbereid voor de volwassenwerking.

Vanuit een intensieve coaching in de minderjarigenwerking moet duidelijk worden welke woonvorm het meest geschikt is voor deze jongvolwassenen (max. 1,5 à 2 jaar na hun 18de verjaardag).

Hier missen we extra personeel om deze vorming te coachen.

Proefondervindelijk moet de cliënt ervaren welke woonvorm hij aankan en welke zijn groeikansen hieromtrent zijn.

Er wordt voldoende aandacht besteed aan de verwerkingsprocessen.

Jongeren worden rond 18 jaar geconfronteerd met hun beperktheden en willen dit nauwelijks aanvaarden.

Hier is een intensieve, ondersteunende begeleiding noodzakelijk, zodat de jongere minder het gevaar loopt om de begeleiding stopt te zetten.

Je mag ook niet vergeten dat deze jongeren met kalenderleeftijd 18, sociaal en verstandelijk functioneren als jongeren van 10 à 14 jaar.

Met andere woorden hun 'ik - vorming' (puberteit) valt samen met hun 'volwassen worden'.

Het is daarom belangrijk dat deze overgangsfase extra begeleid wordt. Zonder deze extra ondersteunen verliezen deze jongeren zich in onrealistische fantasieën en begrijpen niet waarom ze niet op eigen benen kunnen staan. Ze hebben meestal maar 1,5 à 2 jaar geduld, om na hun achttiende, nog in een instelling voor minderjarigen te verblijven.

'Te kinderachtig', zeggen ze dan.

Dan is het gevaar groot dat ze uit vrijheidsoverwegingen wegvlugten uit de instellingen en komen terecht in de harde werkelijkheid.

Meestal proberen ze hun problemen te verwerken door drugs en alcohol en komen zo in geldproblemen.

Prostitutie en diefstal blijven nog over om deze financiële putten op te vullen.

Het gaat soms van kwaad naar erger.

Deze jongeren hebben blijvende begeleiding nodig.

De jongvolwassenen missen een vlotte doorstroming naar beschermd wonen, begeleid wonen en tehuizen voor werkenden.

Medewerkers van CAW Metropool ervaren dat cliënten met een licht mentale handicap binnen de diensten van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap niet altijd een beroep kunnen doen op gepaste opvang en begeleiding. Er zijn ellenlange wachtlijsten voor volwassenen.

Deze cliënten hebben naast hun mentale handicap vaak ook een psychiatrische en/of verslavingsproblematiek.

Het Algemeen Welzijnswerk heeft niet de deskundigheid, kennis en middelen in huis om op de hulpvragen van deze groep cliënten een antwoord te kunnen geven.

Bovendien moeten heel wat van deze cliënten blijvend ondersteund worden wat een rem zet op de doorstroming binnen de thuislozenzorg.

Het gebrek aan voldoende opvangmogelijkheden voor deze groep cliënten wordt extra in de verf gezet als diensten uit de gehandicaptenzorg deze groep cliënten zelf gaan toeleiden en verwijzen naar de hulp -en dienstverlening van het Algemeen Welzijnswerk.

1.4. Bij extreem bodemloze jongeren werkt dit handelingssysteem contraproductief

Het gaat over ernstige hechtingsstoornissen: het gaat **niet** over kinderen die een enkele traumatische ervaring in hun leven hebben ondergaan – die hebben veel betere vooruitzichten – het gaat om kinderen die meervoudige traumatische ervaringen overleefd hebben, misschien ook honger hebben geleden, en die gedurende hun eerste jaren aan een voortdurend gebrek aan coherent ouderschap zijn blootgesteld.

Bij seksueel misbruik kan je samen, zoals daarstraks vermeld, met de jongeren de problematiek verwerken en kunnen bindingen gedeeltelijk hersteld worden. Jongeren met extreme hechtingstoornissen leven in een onvermogen of diepgewortelde angst om hechte relaties aan te gaan, ze leven in een onvermogen om te groeien.

Bovendien zijn extreem bodemloze jongeren erg jaloers op medebewoners die groeien hoog in het vaandel dragen, met onmogelijke conflicten tot gevolg. De jongere voelt zich beter en veiliger bij oppervlakkige, afstandelijke en gestructureerde relaties.

Hij tracht te overleven door de wereld rond zich voortdurend onder controle te houden.

Dit uit zich door vernietigingsdrang tegen groepsgenoten en begeleiding: fysiek geweld, uitingen van wreedheid ten opzichte van dieren, stelen, vernielen, provocerend seksueel gedrag, weglopen... enz, enz...

Het kan ook gericht zijn tegen zichzelf door zelfverwonding of zelfbeschadiging. De behoefte aan seks of pijn is niet de drijfveer maar wel de behoefte aan contact, die ze niet op een andere manier kunnen uiten.

Het gevolg is dat de kans op ontsporingen groter wordt.

Want een jongere zonder 'ik' kent weinig of geen respect en geen natuurlijk schaamtegevoel en werkt volgens het lustprincipe.

Bij ernstige hechtingsstoornissen is verwerking niet mogelijk omdat er geen herkenbare beleving is dewelke je kan herwerken en bespreken.

Verwaarlozing tijdens de eerste levensjaren heb je onbewust beleefd.

Dit houdt in dat het jonge kind geen affectieve banden heeft kunnen opbouwen in zijn prille kinderjaren.

Je kan met hen niet samen agogisch groeien, het groeiproces is geblokkeerd, deblokkeren is onmogelijk.

Jongeren voelen dat er iets fout is, maar kunnen het niet benoemen.
Het kind heeft eigenlijk geen 'plaats in de wereld', waardoor het geen geschiedenis en dus ook geen toekomst heeft.
Wat in de eerste levensjaren is gebeurd, is niet concreet benoembaar, ook niet door de hulpverlener.
De jongere begrijpt zichzelf niet en wordt een 'ontplofbaar vat' van frustraties.
'Het gegeven' en de oorzaken zijn abstract, jongeren en begeleiders kunnen niets concreet duiden.
Ze zijn niet 'be'handelbaar en dikwijls 'onhandelbaar' (enkel medicatie kan het probleem wat verzachten).
De jongeren vallen tussen psychiatrie en gehandicaptenzorg, we moeten denken aan een aangepaste opvang.
Ze hebben behoefte aan een duidelijke gestructureerde en zeer beschermde omgeving.
Bij extreme uitpattingen en woedeaanvallen zijn isolatiekamers noodzakelijk.
Deze opvang leunt meer aan met de psychiatrische hulpverlening.
Deze jongeren horen zeker niet thuis in groeigerichte instellingen, dat maakt hen nog meer onzekerder, kwetsbaarder en opstandiger.
Bovendien is het onverantwoord om isolatiekamers te voorzien in instellingen die op groei gericht zijn, ze vormen een onnodige bedreiging.
Het legt enorme druk op de begeleiders en op de jongeren die er wel thuishoren.
Eigenlijk zijn deze extreem bodemloze jongeren slachtoffers omdat er gewoon geen gepaste opvang voor hen bestaat.
Het gevaar is reëel dat bij 'delinquent en/of extreem gedrag' de loopbaan van deze jongeren noodgedwongen in de orthopedagogische centra beëindigd wordt omdat zij een gevaar betekenen voor de andere jongeren.
Er wordt dan doorverwezen naar Ruiselede, Mol en Beernem.
Het is dan ook de vraag of deze settings aangepast zijn om deze jongeren op te vangen.
Het is duidelijk dat deze ernstig bodemloze jongeren niet onmiddellijk in een gemeenschapsinstelling thuishoren omdat het cliënten zijn die een aangepaste psychiatrische benadering nodig hebben en zodoende een andere verzorging behoeven dan de gemeenschapsinstellingen kunnen bieden.
We hebben dikwijls de indruk dat er muren gebouwd worden rond deze problematiek, omdat de mensen niet zouden moeten binnenkijken.
Om niet geconfronteerd te moeten worden met wat we verafschuwen.

We scheuren een stuk werkelijkheid af van de samenleving.
We proberen een realiteit te ontkennen.
Deze jongeren zijn niet integreerbaar in gewone settings, ze behoeven een menselijke definitieve aangepaste oplossing.
Een zeer gestructureerde omgeving dat tegen een agressiestootje kan.
Een leefgroepsetting met voldoende personeel zodat bij woede-uitbarstingen dadelijk kan ingegrepen worden ter bescherming van zichzelf en de anderen.
Een verantwoorde uitgave, want het gaat over een zeer kleine doelgroep dewelke andere werkvelden verstoren en onveilig maken.
Het kastje naar de muursysteem moeten we definitief doorbreken.
Op uitdrukkelijke vraag van minister Jo Vandeuren werd, na het incident in De Zande, gevraagd aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) zich persoonlijk over die knelpuntdossiers te buigen en een aantal jongeren effectief door te schuiven naar gehandicaptenzorg.
De jongeren worden hierdoor een speelbal tussen gemeenschapsinstellingen en VAPH zonder oog te hebben voor de werkelijke problematieken die deze jongeren stellen.

Leren in onze instellingen buigt zich momenteel terug van het agogisch mediërend model naar een industrieel model, gericht op uniformiteit en op gestructureerd werken.
Opvoeders plooiën zich terug in gezagrelaties (overlevingsstrategie).
Oorzaken liggen voor de hand: te grote groepen, complexere problematieken, te weinig vorming + ondersteuning van personeel en jongeren die niet tot de vraagstelling of doelgroep behoren wegens plaatsgebrek of opvang dat zelfs onbestaand is..
We verwijzen weer, het wordt eentonig, naar de ernstige hechtingstoornissen waar geen aangepaste opvang voor bestaat.
Minister Jo Vandeuren wil de basisvoorziening versterken die zo'n jongen of meisje opneemt om een oplossing op maat uit te werken.
Op knelpuntdossiers, meestal ernstig hechtingsgestoorde jongeren, wordt een budget opgeplakt.
Met andere woorden: de voorziening die hem vrijblijvend opneemt, krijgt onvoldoende middelen om de juiste zorg te kunnen aanbieden.
Het is daarom logisch dat hulpverleners niet geneigd zijn om deze zogenaamde multi- probleemjongeren op te nemen.

2. Cijfers, getallen en feiten (dhr. Marc Claessens)

2.1. DOSSIER K.

° september 1992

Onstabiele thuissituatie, moeder had wisselende relaties, K heeft 1 oudere halfzus en 1 jongere halfbroer

Wettelijke vader overlijdt.

Geen enkel contact met biologische vader

Moeder heeft verslavingsprobleem en psychiatrische problematiek

Verbleef als klein kind in CKG Tehuis der Kleinen, CKG Dennenhuis (Kapellen) en ook nog even in Pulderbos

1998-2001: school, type 1 in 't Zonnebos ('s Gravenwezel)

1999- 2002: Elegast Conscience (A'pen)

2002-2003: OBC Ter Elst Duffel, Mariaschool Mechelen (type 1), en
binnenschool Ter Elst (type 3)

2003- 2005: MPI Dennenhof, school Wilgenduin (type 1), nadien terug
't Zonnebos (type 3)

2006: toevertrouwd aan moeder (SIBSO Stuyvenberg)

2006: crisisopname in OOC De Sluis

2006-2009 Begeleidingscentrum De Capelderij Buggenhout(vragen op 2/12/2008 aan JRB bij hoogdringendheid een andere maatregel voor K.) Tijdens deze periode loopt hij school in Levensvreugde Aalst

Hij gaat nog op dagbezoek bij moeder en heel sporadisch wordt 1 overnachting toegestaan.

Vanuit deze voorziening werd K. in tal van andere instellingen aangemeld.

Steeds was het antwoord negatief. Als noodscenario hield men de spoedafdeling (PAAZ Dendermonde) achter de hand.

vanaf 26/01/09 opname gemeenschapsinstelling afd. De Markt (geen MOF) volgde van hieruit eventjes school in De Mast (Kasterlee), nadien vanuit Mol een hele periode dagelijks naar Buso De Ark (Antwerpen Luchtbal), en 1 dag per week naar een zorgboer (Laakdal)

K. Wordt meermaals besproken op 'Cliëntoverleg complexe problematiek'

22/02/10 opname OC Clara Fey (plaatsing jeugdrechtbank)

na opname onmiddellijk aangemeld op CRZ volwassenen, aanvraag VAPH voor tehuis niet werkenden en aanmelding De Knoop

K. volgde BuSO type 2 OV 1, mocht nog maar halve dagen naar school en dit tot het einde van het lopend schooljaar. Contacten met moeder zijn er niet meer, vanuit Mol waren er recentelijk contacten gelegd met de biologische papa.

na vijf weken: 2 weken time out in gemeenschapsinstelling in Mol
vanaf 26/04/10 tot 06/09/10 residentieel in De Knoop (PC Sint Amedeus - Mortsel)

Vanaf 06/09/10 terug naar leefgroep in Clara Fey, tijdens de weekdagen daghospitaal De Knoop, K. mocht dan enkele weekends naar zijn echte papa en stiefmama.

Na 18° verjaardag voorlopig bewindvoerder aangevraagd, leefloon aangevraagd en verhoogd kindergeld aangevraagd

Tijdens kerstvakantie enkele dagen uit de instelling gaan lopen, terug binnengebracht door medewerkers van Sant'Egidio

21/01/11: spoedopnameopname in PC Bethanië

Vier dagen later terug residentieel in De Knoop

*Eind januari aanvraag knelpunt dossier op CRZ, prioriteitencommissie bekijkt dit
Op 21/02/11, vrijdag 25/02/11 nog steeds geen antwoord*

Vanaf 07/02/11: dinsdag en donderdag naar zorgboerderij in Brecht (voorlopig nog vanuit De Knoop)

Toekomstperspectief: in afwachting van structurele opvang in een volwassenenwerking (VAPH) zal K. noodgedwongen terug opgevangen worden in de minderjarigenwerking van OC Clara Fey.

Zonder de problematiek van K. verder te moeten beschrijven, menen wij dat deze levensloop/ hulpverleningsgeschiedenis alleszeggend is.

Hulpverleners, veldwerkers worden hier radeloos en wanhopig van. De geschiedenis dreigt zich te herhalen.

Op de dag van vandaag blijkt de zorg op maat nog steeds utopie te zijn.

Steeds verhalen over wachtlijsten, aanmeldingen, intakegesprekken, allerlei procedures binnen de CRZ.

Naast dossier K. hebben wij ook nog weet van dossiers L, M, N, O,X, Y, Z

Wij vragen geen voorkeurbehandeling voor K, maar willen vooral aankaarten dat er heel wat behartigenswaardige dossiers door de huidige regelgeving en procedures miskend worden.

Dit komt als onrechtvaardig over.

2.2. Enkele ideeën

Vooreerst zouden wij willen stellen dat wij dossier K. zijn tegengekomen als veldwerker (orthopedagoog, opvoeder, coördinator groepschef, maatschappelijk werker).

Dagelijks ervaren wij met jongeren als K. dat er dingen niet goed geregeld zijn. Het was dan ook niet zo simpel of vanzelfsprekend om voor mensen die niet echt met beleid bezig zijn, antwoorden te geven op de gestelde vragen.

Toch enkele ideeën.

De problematiek die we schetsen is zeer duidelijk doelgroepgerelateerd. Opvallend is dat mensen zoals K. geen of weinig netwerk hebben en vaak naast hun mentale beperking een bijkomende psychiatrische stoornis hebben.

Op het scharnierpunt van het leven (tussen 16 en 25)- waarin elke jongere zijn opleiding afwerkt en keuzes maakt rond verder studeren, werk en wonen- worden deze jongeren ernstiger getroffen.

Om deze overgang te maken heb je een netwerk nodig (vrienden en familie), inzicht in je eigen functioneren en vaardigheden om je toekomstdromen waar te maken.

Aan al deze zaken ontbreekt het hen in mindere of meerdere mate.

2.3. Overgang van minderjarigenwerking naar volwassenenwerking

Wij ervaren dat dit niet naadloos gebeurt en horen zeggen dat dit voor sommige doelgroepen wel kan (internaat EMG -> nursingtehuis, overlopende of vlottende erkenning).

Hoe kan dit ook voor deze doelgroep beter???

Als jongvolwassenen na hun achttiende verjaardag nog begeleiding nodig hebben, dan kan dit perfect met een vergelijkbare hoeveelheid/vorm van begeleiding als wat er in de minderjarigenwerkingen binnen adolescentengroepen geboden wordt. Voor velen is de 18^e verjaardag een keerpunt.

Stoppen met school, inschrijving in de VDAB, al dan niet direct werk vinden, al dan niet voorlopige bewindvoerder aanvragen, eventueel leefloon aanvragen, eindelijk niet meer onder toezicht van de Jeugdrechter, ...

Lijkt ons logisch dat de meeste van deze processen begeleid worden door mensen waarmee de jongere voordien al een band heeft opgebouwd.

In de praktijk gebeurt dit nu ook wel, alleen is er de stress, zowel bij de jongeren als de begeleiders om op tijd een geschikte plaats binnen de volwassenenwerking te vinden.

Moesten voorzieningen van de minderjarigenwerking nu eens automatisch deze jongeren, misschien niet op hun 18° verjaardag, maar ten laatste op het moment dat ze stoppen met schoolgaan, administratief kunnen switchen naar het volwassenenstelsel waarvoor ze een erkenning hebben (deze moet dan wel goed op tijd zijn aangevraagd), dan zou er bij veel betrokkenen al een pak stress wegvallen.

Voorzieningen zouden dan organisatorisch (leefgroepmatig, teammatig, behuizing e.d.) hier ook oplossingen rond moeten verzinnen, maar voor de jongvolwassene zou dit wel meer continuïteit en een meer procesmatige overgang betekenen.

K zou zo beschouwd worden als iemand in de meerderjarigenwerking en dan met de huidige regelgeving als migratiedossier automatisch bovenaan de lijst staan om naar een reguliere plaats in de volwassenenwerking door te schuiven.

Dit zou voor K een heel ander perspectief zijn dan wat hij nu heeft.

Nu is K door de prioriteitencommissie gedoemd om nog tot z'n 21 jaar in de minderjarigenwerking te verblijven.

Ook voor de begeleiders zou dit een heel andere perceptie zijn.

Alleen dit al maakt dat zo'n dossier op een leefgroep extreem zwaar gaat wegen.

Vraag is maar of het zorgzwaarte instrument dit mee in rekening zal brengen.

Niet alles is te wegen!

De minderjarigenwerking kan zich aanpassen -en doet dat ook-, met kamertraining, begeleide uitgroei enz.

Dit is slechts succesvol als de jongere en zijn gezin een zekere mate van draagkracht hebben (bv ouders die ondersteunen, voldoende mogelijkheden om (mits ambulante begeleiding) min of meer zelfstandig te wonen).

Hoewel we niet geloven in nog meer regeltjes, zou in de huidige regelgeving de volgende link voor migratie gemaakt kunnen worden zodat het voor de overheid en de centrale registratie van zorgvragen (CRZ) transparant wordt:

Internaat GES -> begeleid en beschermd wonen (DIO)

Internaat LMG (al dan niet met ges) -> tehuis werkende (DIO) en bezigheidstehuis

Internaat MMG (al dan niet met GES) -> idem

Internaat EMG (al dan niet met GES) -> bezigheid- en nursingtehuis

Bovenstaand vergt wel dat bepaalde zorgstelsels ook toegankelijk worden voor de doelgroep GES, al dan niet met mentale beperkingen.

2.4. Zorgregie

Regelgeving lijkt te ingewikkeld en bijgevolg niet transparant.

Dossiers als K., maar eigenlijk alle dossiers, zouden door een belangenbehartiger moeten kunnen toegelicht worden.

Prioriteitencommissie waant zich God de vader. Beroep is niet mogelijk.

Heel veel +18-ers zitten in de minderjarigenwerking.

Subsidiërende overheid is het VAPH.

Als deze jongvolwassenen nu in een meerderjarigenwerking zouden worden opgevangen, kosten ze dan zoveel meer???

Waarom dan niet regelgeving rond erkenningen wat soepeler maken ??

Voorzieningen die nog een 17-jarige opnemen, zouden net als de jongere zelf, faciliteiten en waarborgen moeten krijgen dat de overgang naar de meerderjarigenwerking niet tegengewerkt wordt door commissies in externe organen.

Het is alsof bepaalde groepen van personen met een beperking andere groepen van personen met een beperking discrimineren.

De historiek van sommige dossiers (nog van tijdens de minderjarigheid) zou al voldoende moeten zijn om dan in de meerderjarigenwerking meteen met de allerhoogste urgentie bekeken te worden.

Naast de regie valt ook op dat er ook voor jongeren rond de 18 geen afstemming is tussen verschillende sectoren (onderwijs, psychiatrie, CAW, werkgerelateerde zaken, VAPH, ...)

Zorg/begeleiding zou onvoorwaardelijk moeten kunnen zijn.

Te veel criteria spelen een rol.

Voor sommige dossiers is de minste voorwaarde of het eerste beste criterium er al te veel aan.

Vlottere samenwerking tussen verschillende voorzieningen van verschillende sectoren zou vanzelfsprekend (zonder te veel regels) moeten zijn.

Het principe van gedeelde zorg zou voor heel wat dossiers een deel van de oplossing kunnen zijn, moesten er niet zo veel regeltjes zijn.

Het principe van bijkomende budgetten (cfr integrale jeugdhulp) is een eerste stap, echter jeugd stopt niet op 18, zeker niet als je in je mogelijkheden wordt beperkt door een mentale beperking.

Verder moeten we opmerken dat het subsidiëringstelsel voor de VAPH voorzieningen teveel op aanwezigheid is gericht (ligdag).

Terwijl de zorg voor deze doelgroep niet alleen aanwezigheid in de leefgroep vergt maar ook ambulante activiteiten.

Het mogelijk maken van deze combinatie ondanks een voltijdse begeleiding lijkt een optie om goede zorg mogelijk te maken.

2.5. Gessers moeten erkenning krijgen

Betreft een voorbeeld van een Internaat (erkenning is 237 met mentale beperking, waarvan max. 30 niveau ernstig, 60 niveau matig, 53 met Ges)

De instelling heeft de volgende ges in huis:

21 GES op de 30 doelgroep EMG (70 %)(normering is dezelfde dus maakt geen verschil in de huidige normen, in de praktijk wel : ! ernstige hiaten)

26 GES op de 60 doelgroep MMG (43 %)

83 GES op de 147 doelgroep LMG (56%)

130 GES op 237 voor alle doelgroepen

Op basis van de huidige regelgeving missen deze instelling per plaats matig 0.08 fte, en per plaats LMG 0.14 fte opvoeder (schatting op basis van de huidige middelen, weekendbezetting inclus).

Zelfs in de meest voordelige versleuteling ten aanzien van de overheid (alle erkende gessers zijn LMG) mis de instelling $(83-53) \times 0,14 + 26 \times 0,8$ d.i. 6,08 fte.

Alleen al in het opvoedend kader.

De omkaderingsfuncties maken ook hier het verschil, gezinsbegeleider, psychotherapeut, maatschappelijk werker, orthopedagoog en psychiater.

We kunnen onmogelijk op dit kort tijdsbestek zeggen hoeveel deze instelling rateert.

Daarenboven is de norm per doelgroep bepaald.

Elke doelgroep heeft zijn eigen groepsgrootte.

Dus hoe meer ges hoe meer leefgroepen, de weekendnorm (opvoeders) wordt per leefgroep berekend, dus hoe meer groepen, hoe meer begeleidend personeel.

Indien twee groepen LMG (24 kinderen), wijzigen naar 3 groepen GES geeft dit 0,5 fte meer, enz.

Wat **betreft het semi-internaat** (erkenning is 65 met mentale beperking, waarvan max. 40 matig tot ernstig zijn)

Er zijn 18 gessers in huis: 1 op 4, we hebben geen ges erkenning.

BIJLAGE 2:

Visietekst en acties Cachet vzw

Visietekst + Acties

CACHET VZW

1. ONTSTAAN EN INITIATIEFNEMERS

Vier jonge vrouwen hebben elkaar gevonden in Brussel. Wat hen bindt is een verblijf in een residentiële instelling van Bijzondere Jeugdzorg. Ondertussen hebben ze hun weg gevonden. Ze zijn tevreden over hun parcours en blikken met afstand terug op deze periode in hun leven. Het succes werd hen niet gegeven. In een instelling verblijven, brengt een hele resem stempels met zich mee. Het is niet eenvoudig om zich als individu tegen deze stigmatisering te verzetten. Daarin vinden ze elkaar, in die goesting om de stereotypering aan te pakken. Uit hun verontwaardiging over de ongenueanceerde beeldvorming van jongeren met een jeugdhulpverlening, groeide het engagement voor project 'CACHET'. Een subsidie van Integrale Jeugdhulpverlening gaf dit project een kans. 2010 wordt het jaar van de waarheid. Ze krijgen een jaar de tijd om het project te concretiseren, de mogelijkheden te bekijken, kansen te zoeken, linken te leggen, te netwerken en een draagvlak te creëren. *Hun ambitie: een organisatie die iets kan betekenen voor mensen met een soortgelijke ervaring.*

2. VISIE

Een tegengewicht voor de negatieve stereotypering: het belang van een positieve benadering

Kinderen en jongeren die in aanraking komen met **jeugdhulpverlening** hebben evenveel dromen, talenten, verwachtingen, **mogelijkheden**, ... als hun leeftijdsgenoten. Een verblijf of een verleden in de jeugdhulpverlening mag geen hypotheek leggen op hun toekomst. Er wordt nog te vaak verondersteld (door de publieke opinie, sommige hulpverleners, de kinderen en jongeren zelf...) dat een gelukkig en harmonieus leven voor hen geen haalbare kaart zou zijn, dat problematische opvoedingssituaties van generatie op generatie worden doorgegeven, dat een 'mottige jeugd' garant staat voor een 'mottig leven'.

CACHET wil **ingaan** tegen die negatieve stereotypering. De oprichters van het project zijn er zelf het levende bewijs van **dat het wél mogelijk is een succesvol¹ leven uit te bouwen, ondanks een traject binnen de jeugdhulp**. Beweren dat de trajecten zonder obstakels zijn (geweest), zou de waarheid geweld aan doen, **maar ervaring** leert dat **een positieve benadering** vele van deze obstakels overwint.

Het belang van een stimulerende omgeving en rolmodellen

Wanneer kinderen en jongeren door omstandigheden in de jeugdhulp terecht komen, mag dat niet vreten aan hun zelfbeeld of aan hun geloof in het eigen kunnen en de toekomst. Hulpverleners dragen een zware verantwoordelijkheid in het creëren van een stimulerende omgeving. Kinderen en jongeren ontwikkelen volop hun identiteit en zijn gevoelig aan de mening

¹ Succes in de zin van relatieve tevredenheid (op professioneel, emotioneel, relationeel,... vlak)

van anderen. De vele vooroordelen waar ze op stuiten, kunnen als een self-fulfilling prophecy werken. Hier maken volwassenen die luisteren, in hen geloven en hen soms een duwtje in de rug geven, wel degelijk het verschil. Gelijkwaardige relaties tussen jongeren en hulpverleners stimuleren de eigenwaarde en het zelfvertrouwen van de jongeren. Ook positieve rolmodellen spelen hierin een rol: succesvolle volwassenen met een ervaring in de jeugdhulp kunnen een positief rolmodel bieden voor zowel zij die vandaag in een jeugdhulpsituatie zitten en hun begeleiders als voor hen die de jeugdhulp verlaten hebben.

Het belang van steun en(h)erkenning, ontmoeting en ervaringsuitwisseling

Wanneer jongeren de (residentiële) jeugdhulpverlening verlaten, staan ze er vaak alleen voor. Ze kunnen niet altijd bij familie terecht voor praktische of emotionele ondersteuning op hun weg naar zelfstandigheid. Bovendien voelen ze vaak het ‘stigma’ van de jeugdhulpverlening en dat nodigt niet uit om met anderen over de eigen ervaringen te praten. Contact met andere jongeren met een jeugdhulpervaring kan een belangrijke steun en motivatie bieden. Vandaag bestaan er nog geen dergelijke initiatieven die mensen met een ervaring in de (residentiële) jeugdhulp bij elkaar brengen. We geloven in de steun en herkenning die kan uitgaan van ontmoeting en ervaringsuitwisseling.

De kracht van verhalen

De publieke opinie heeft doorgaans geen of een stereotiep beeld van jongeren (met een verleden) in de jeugdhulp. De media schotelt verhalen voor over enerzijds ‘zwaar crimineel uitschot’, anderzijds over ‘verwaarloosde en meelijwekkende jongeren’. Het is nochtans belangrijk dat men weet dat het vooral gaat over doorsnee jongeren in een situatie waarop ze zelf weinig invloed hebben. **Gebruik maken van de verhalen van mensen met een ervaring in de jeugdhulp kan bijdragen tot een beeld dat meer overeenstemt met de werkelijkheid.** Een realistische beeldvorming kan er op termijn toe bijdragen dat taboes doorbroken worden en mensen openlijk durven praten over hun ervaringen in de jeugdhulpverlening, zonder bang te hoeven zijn hierdoor een stempel opgedrukt te krijgen of in een hokje te worden geduwd.

Stem laten horen

De stem van kinderen en jongeren met een jeugdhulpervaring is vandaag afwezig op overlegstructuren. De cultuur van deze organen is niet altijd afgesteld op de doelgroep. Gelukkig bestaat er de goodwill om deze stem alsnog te introduceren. **Participeren aan overlegstructuren** geeft de mogelijkheid om te wegen op het besluitvormingsproces. Jongeren met een jeugdhulpervaring in het verleden zitten hier als **gelijkwaardige partner** aan tafel. Een breed netwerk, wederkerige relaties en samenwerking met de sector zijn essentieel voor dit proces.

3. ACTIES

Op 10 februari 2011 wordt CACHET vzw feestelijk gelanceerd in het BRONKS jeugdtheater. 2011 moet dan ook meteen het jaar worden waarin de grote lijnen die werden uitgezet in 2010 omgezet worden naar concrete acties.

De eerste actie die reeds werd ingepland met ondersteuning van IJH Brussel is de uitwerking van een sociaal-artistiek project waarvan een aantal jongeren van Tonuso vzw eigenaar zullen worden. Hiervoor ging CACHET een samenwerking aan met een kunstenares die de jongeren begeleidt bij het opzetten van hun project. Na dit pilootproject, wil CACHET met de opgedane ervaring verder soortgelijke projecten ondersteunen. Cruciaal hierbij is dat de jongeren zelf, eigenaar blijven van de trajecten. Een positief neveneffect van deze samenwerking is dat de jongeren door samen te werken rond concrete projecten in contact komen met het netwerk van CACHET. Dit biedt hen meteen een ander perspectief op het leven na de jeugdhulpverlening en de mogelijkheid om hun ervaring positief aan te wenden.

Een tweede werklijn bestaat erin aan de slag te gaan met de ervaring van ex-jongeren uit de jeugdhulp, vandaag jongvolwassenen. Zij hebben vandaag een klare kijk op hun ervaring en kunnen deze aanwenden om in dialoog te gaan met hulpverleners. Daarnaast wordt er ook gedacht aan het uitwerken van een toolbox voor de vorming van hulpverleners.

Tenslotte wil CACHET vzw ook werk maken van een betere beleidsparticipatie voor jongeren uit de jeugdhulpverlening. CACHET wil ervaring binnenbrengen in bestaande overlegplatformen zoals de regionale stuurgroep van IJH, invloed uitoefenen op relevante thema's en streeft hierbij naar een nauwe samenwerking met andere spelers op het terrein.

De opstart van CACHET vzw gebeurde in 2010 door een groep vrijwilligeres. Willen we de werklijnen nu ook effectief naar de praktijk omzetten, dan is een meer structurele ondersteuning onontbeerlijk. Om bovenstaande doelstellingen succesvol te kunnen realiseren gaat CACHET op zoek naar projectmiddelen:

CACHET vzw werkt vanuit twee perspectieven, nl participatie en jeugdwelzijn. Daarom wordt er gestreefd naar een geïntegreerd beleid (cfr VJBP) met co-financiering tussen de domeinen welzijn en gelijke kansen/participatie.